

PROPANYT!

September 2012, nr. 3

Nordisk Møde i København

"Health On Net" for troværdig information

FC Prostata – fodbold for et bedre liv

PROPANYT!

Nr. 3, september 2012

PROPANYT udgives af Prostatakræftforeningen. Adresseændringer, eventuel udmeldelse eller afmelding af PROPANYT bedes meddelt til Sekretariatet, Jernbanegade 23 B, 4000 Roskilde, tlf. 33 12 78 28, ma.-fr. kl. 10-14, e-mail: sekretariat@propa.dk

Redaktion:

Werner Klinth Jensen (ansv.red.)
Klosterengen 89, 4000 Roskilde
tlf. 46 37 12 56, e-mail: wkj@propa.dk
Birthe Olsen, Maglekæret 20 B,
2680 Solrød Strand, tlf. 56 87 08 34
e-mail: juliesofie2003@yahoo.dk

Næste blad udkommer den

1. november 2012

Stof til november-bladet 2012 bedes sendt til Werner Klinth Jensen senest den 15. september 2012. På www.propa.dk kan du se tidligere numre af PROPANYT og af Nyhedsbrevet (det tidligere navn)

Fotos: Jørgen Jørgensen Fotografi © m.fl.

Grafiker: Dorte Hansen

Tryk: KLS Grafisk Hus

Oplag: 5.000

Redaktionelle retningslinier

Redaktionen forsøger efter bedste evne at finde frem til stof, der har en bred interesse for PROPAs medlemmer og interessenter. Redaktionen påtager sig ikke ansvar for de i artiklerne foreslåede behandlinger m.m.

Redaktionen forbeholder sig ret til at udelade eller udskyde indsendte indlæg eller foreslå ændringer til disse, ligesom redaktionen i visse tilfælde påfører bemærkninger til artiklerne.

Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte indlæg – og evt. foretage hensigtsmæssige redaktionelle ændringer – bl.a. af hensyn til ensartethed i opsætning, valg af sprogbrug m.m.

Væsentlige ændringer vil dog altid ske i samråd med artiklens forfatter inden optagelse i PROPANYT

Indhold

- 3 Sensommerhilsen
- 4 Nordisk møde i København
- 8 Nye metoder til undersøgelse for prostatakræft
- 9 Knoglesundhed og kræft
- 10 Livskvaliteten bedre end mange år
- 12 Find sundhedsinformation på internettet du kan stole på
- 14 Stormøde i Odense
- 16 Fremtidens prostatakræftbehandling – er samfundet parat?
- 17 FC Prostata – fodbold for et bedre liv
- 19 PROSTA-VITA
- 20 Prostatakræftforeningen PROPAs Mission, Vision og Strategi
- 21 Kort nyt
- 22 Kort mødeoversigt
- 23 Mødekalendarer
- 30 Bestyrelsesmedlemmer og suppleanter
- 32 Regionsbestyrelser og lokalgrupper i Hovedstadsregionen
- 32 Regionsbestyrelser og lokalgrupper for øvrige Sjælland
- 33 Regionsbestyrelser og lokalgrupper på Fyn og omliggende øer
- 34 Regionsbestyrelser og lokalgrupper for region Nordjylland
- 34 Regionsbestyrelser og lokalgrupper for region Midtjylland
- 35 Regionsbestyrelser og lokalgrupper for region Sydjylland
- 35 Udvalg
- 36 Men's Health Week i Helsingør

Forsidebillede: FC Prostata fodboldholdet i kamp
– se side 17

Foto: Tomas Bertelsen

Sensommerhilsen

Af K. B. Madsen
landsformand for PROPA

Foto: Sara Skytte

Landsbestyrelsen er i fuld gang med at effektuere de planer, der blev fremlagt på Landsmødet i marts måned i Herlev.

I maj måned gennemførtes sammen med medarbejdere fra Kræftens Bekæmpelse interviews af en gruppe medlemmer med kastrationsresistent prostatakræft og deres pårørende. Formålet var at finde frem til områder, hvor PROPA i højere grad kunne hjælpe denne kategori af medlemmer. Det resulterede i en række interessante anbefalinger, der nu er under bearbejdelse.

September måned er den internationale prostatakræftmåned. I Europa og USA gennemføres i denne måned forskellige aktiviteter, der skal øge opmærksomheden på sygdommen og dens behandlingsmuligheder. I Bruxelles arrangerer den europæiske sammenslutning af prostatakræftpatientforeninger, UOMO, den 19. september en opmærksomhedsdag omkring prostatakræft med udstillinger og foredrag både i offentligt regi og regi af kommission og parlament.

I Sverige følges dette op med et arrangement den 20. september i Stockholm med indlæg af førende svenske kræftspecialister. Mødet transmitteres samtidigt til de 25 prostatakræftforeninger rundt om i landet.

I Norge gennemfører man som sædvanlig en turné gennem det langstrakte land, hvor mange større og mindre byer besøges i løbet af september måned. I hver by afholdes informationsmøde om prostatakræft.

I Danmark arrangerer PROPA to debatmøder – ét i Århus og ét i København. Begge møder holdes mandag den 24. september kl. 17-20 som annonceret her i bladet. Formålet med møderne er også her at sætte fokus på fremtidens behandling af prostatakræft i forhold til de nye muligheder og i forhold til de økonomiske og sundhedsfaglige rammer, som behandlingen skal passes ind i. PROPA ønsker med møderne at tage et vigtigt skridt for at få den nødvendige opmærksomhed på prostatakræft fra politisk hold, da mere end 4000 mænd hvert år rammes af prostatakræft.

Møderne vil blive indledt med indlæg fra PROPA og fra ledende prostatakræftlæger og afsluttes med en paneldebat mellem førnævnte og inviterede folketings- og regionspolitikere. Ud over paneldeltagerne vil også en række politikere fra folketinget, embedsmænd og politikere fra regioner samt pressen være inviteret.

Og naturligvis håber vi på stort fremmøde fra PROPA medlemmer!

Ligeledes i september måned holdes et stormøde på Fyn samt en række lokale møder rundt om i landet. Se annoncer i bladet.

Gennem denne massive satsning på europæisk, nordisk og dansk plan håber vi at få prostatakræft højere op på den politiske dagsorden

PROPA arrangerer i samarbejde med patientforeningen DBO (Dansk Brystkræft Organisation) i oktober måned to møder om knoglesundhed – et i Kolding og et i Roskilde. Antihormonbehandling, som mange af begge patientgruppers medlemmer får, øger nemlig risikoen for knogleskørhed. Nu findes ny viden og behandling, som kan forhale udviklingen af knogleskørhed og udbedre knoglerelaterede problemer i forbindelse med metastaser. Dette vil der blive redegjort for ved møderne. Se annoncen i bladet.

Det er meget glædeligt, at foreningens medlemstal er i støt stigning. Pr. 1. september nærmer vi os 3075 medlemmer. Men dette store medlemstal forpligter også ledelsen i retning af at styrke foreningens position som talerør for medlemmerne i relation til sundhedsvæsen og andre offentlige myndigheder!

Det er vigtigt for PROPAs overlevelse hele tiden at sikre tilstedeværelsen af en basisviden og en kontinuitet i foreningen, som ikke kun er afhængig af den aktuelle ledelses kompetencer. Dette, sammenholdt med en naturlig løbende udskiftning i foreningens ledelse, har gjort at landsbestyrelsen på sidste møde vedtog at søge ansættelse af en sekretariatschef – evt. på deltid - snarest muligt.

Dette vil supplere ledelsens kompetencer og være med til at sikre foreningens stabilitet og overlevelse fremover, hvilket Landsbestyrelsen føler som en stor forpligtelse.

Der vil blive søgt tilskud fra forskellige fonde til at dække lønomkostningerne til denne ansættelse.

PROPA skal også fremover være stedet, hvor prostatakræfttramte mænd og deres pårørende mødes og får adgang til den nyeste viden, og trygt kan udveksle sygdomserfaringer.

Efter den kølige og regnfulde sommer vil jeg ønske alle en smuk og farverig "Indian Summer"!

Nordisk møde i København

Af Paul Samsø
Foto: Jørgen Jørgensen

I 2012 blev mødet mellem de nordiske patientforeninger afholdt i København. Den 7. juni var eftermiddagen sat af til præsentationer og debat mellem foreningerne. Den 8. juni var formiddagen henlagt til Rigshospitalet med tre præsentationer fra specialister fra hospitalet.

Orientering om de enkelte landes patientforeninger: Fra **Finland** orienterede Hannu Tavio, som er præsident for den finske forening PROPO og formand for bestyrelsen.

Der er ca. 40.000 prostatakræftpatienter i Finland, 5.000 nye tilfælde om året og årligt dør der ca. 800 af prostatakræft. Foreningen har ca. 1800 medlemmer og har også læger og sygeplejersker med relation til prostatakræftbehandling som medlemmer.

Foreningen er en landsforening med en bestyrelse, hvor man højst kan sidde 5 år. Foreningens mission er at være forbindelsesled og talerør for prostatakræftpatienter.

Foreningens kontingent er 30 €/år. Man får ikke tilskud fra Cancerforbundet, som kun giver penge til forskning og ikke til patientforeninger.

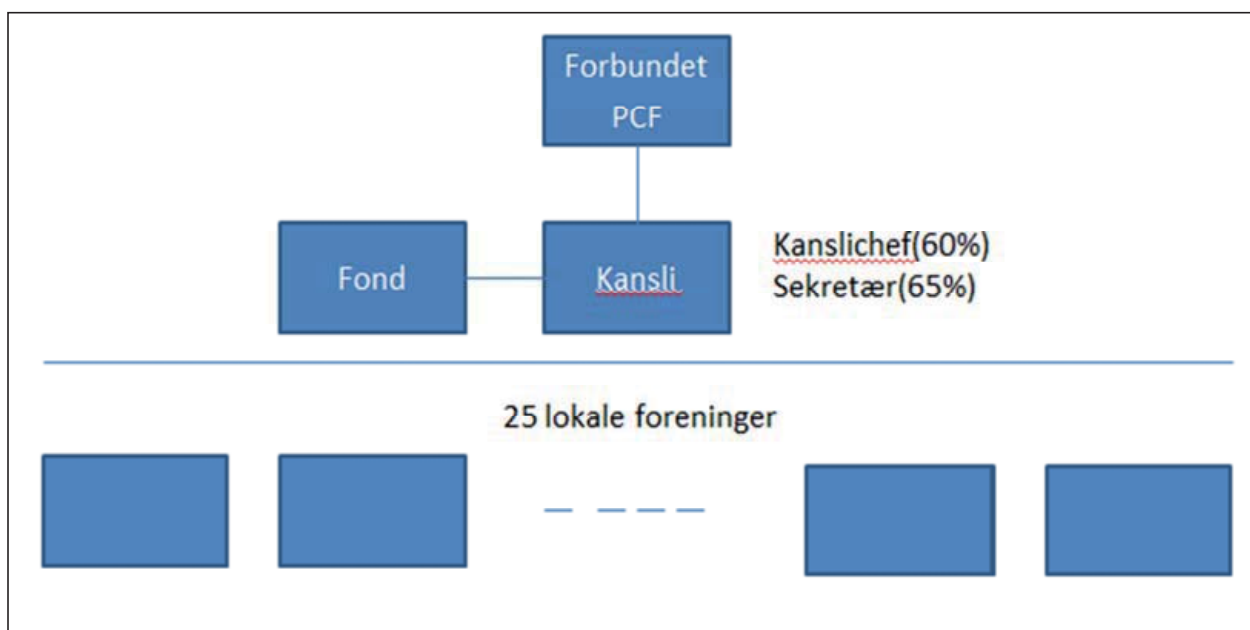
Foreningens slogan er "Less cancer - more life".

Fra **Norge** orienterede PROFOs formand Ulf Lunde.

Der er i Norge ca. 30.000 prostatakræftpatienter, 4.200 nye patienter om året, og der dør ca. 1100 om året. Foreningen har 3.500 medlemmer.

Foreningen er en landsforening med 26 lokalråd. Man har et fagråd med en onkolog, en urolog og en sygeplejerske.

Medlemskontingentet er 400 NKR/år. Cancerforbundet i Norge får årligt 20 mio. NKR i støtte fra staten til fordeling blandt 30 cancerforeninger. Heraf får PROFO 2,6 mio. NKR

i støtte og har et budget på 4,2 mio. NKR.

Sidste år havde man i september måned haft en informationstur i campingvogn til 11 byer og havde samlet mellem 30 og 100 deltagere hvert sted.

Sverige havde delt orienteringen således, at viceordførerne i Prostatacancerforbundet (PCF), Calle Waller orienterede om Prostatacancerforbundet og kancellichef Torsten Tullberg orienterede om forbundets kampagnetilg.

I Sverige er der ca. 75.000 prostatakræftpatienter, og prognosen er, at antallet af nye tilfælde fordobles frem mod 2030. Der kommer 10.000 nye tilfælde om året og 2.400 dør hvert år af sygdommen. Der er

7.000 medlemmer i prostataforeningerne.

Organiseringen af prostatakræftpatienter startede i 90'erne med små lokale foreninger støttet af medicinalindustrien. Selve PCF er kun 6 år gammelt, og Calle viste organisationsstrukturen som ses på skemaet. PCF arrangerer et assembly (kongres) hvert andet år, og i de mellemliggende år holdes en generalforsamling med valg af bestyrelse. Bestyrelsen er på 7 personer. Der samarbejdes med urologer og onkologer. De 25 lokale foreninger er selvstændige, og der er ingen økonomi mellem PCF og de lokale foreninger, som dog betaler for bladet PROSTATANYT, der udkommer 4 gange/år.

Der er en medlemsafgift på 150 SKR/år til lokalforeningerne. PCF er finansieret af regeringen, som yder et tilskud på 2 mio. SKR/år.

Aktuelt involverer PCF sig i ibrugtagningen af Jevtana og Abiraterone. De svenske myndigheder har indtil videre indstillet brugen af Abiraterone - formentlig af økonomiske årsager.

Kampagnemæssigt er der nu samarbejde mellem PCF og Cancerfondet. I Sverige som i Danmark styres behandling og pleje af regionerne, mens behandlingsretningslinjer og -planer udfærdiges nationalt, ligesom der også er et nationalt kvalitetsregister. Som noget nyt er der nu oprettet regionale cancercentre i de 7 regioner.

Deltagere:

Finland: Hannu Tavio og Markku Loikkanen

Norge: Ulf Lunde, Willy Adolfsen og Berit Hafnor (pårørenderepræsentant – ikke på billedet)

Sverige: Calle Waller og Torsten Tullberg

Danmark: K. B. Madsen, Karl Pedersen og Paul Samsøe

Island: Her deltog Birgir Már Norddahl, som bor i Danmark, men som deltog efter aftale med den islandske kræftforening.

I år er kampagnetemaet den avancerede behandling ("vård"), og den 20. september arrangeres der en stor konference i Stockholm med temaet: "Framtidens Prostatacancer-vård, är sjukvården redo", som videotransmitteres til møder i de lokale foreninger. Kampagnen bakkes op af 8 sider i Metro-avisen, som bliver blå den dag. Den blå sløjfe bliver et gennemgående symbol. Kendte sportsfolk søges involveret i kampagnen.

Fra **Danmark** orienterede landsbestyrelsesformand K.B. Madsen om PROPAs aktuelle

aktivitetsplaner, som er omtalt i sidste nummer af PROPAs NYT, og PROPAs film og brochurer blev uddelt.

Elin Pyndt fra pårørendegruppen i Roskilde havde den 7. juni om eftermiddagen et godt møde med pårørenderepræsentant fra Norge Berit Hafnor.

Birger Mår Norddahl orienterede kort om forholdene på **Island**. Behandling sker centralt i Reykjavik med læger, som flyves ind fra Lund Universitetssygehus. Nogle patienter sendes videre til udlandet. Der er ikke en selvstændig prostatakræftpatientforening.

Den hører under den islandske kræftforening.

I tilknytning til gennemgangen af forholdene i de enkelte foreninger var der en **erfaringsudveksling og drøftelse af samarbejds muligheder**.

Der var i særdeleshed en debat om mulighederne for at udarbejde et nordisk temadokument om prostatakræft, som tog udgangspunkt i en svensk "kravspecifikation for god prostatacancerbehandling". Der var enighed om at forsøge at lave et fælles nordisk dokument, som så også kunne fungere som et fællesnordisk

indspil til Europa UOMO og som kunne blive præsenteret på Europa UOMOs generalforsamling i november.

Der var en gensidig udveksling af foreningernes syn på screening baseret på PSA-test.

Generelt var der enighed om, at der ingen dokumentation er, for at screening giver formindsket dødelighed.

I Danmark går PROPA ikke ind for generel screening, men støtter screening ved arvelig disposition. Denne politik har dog ikke fuldstændig opbakning hos medlemmer, hvor mange går ind for screening.

I Sverige erkender PCF, at sikre metoder for generel screening stadig savnes, men man ønsker, at alle mænd fra 50 års alderen skal få information om prostatacancer, om retten til en PSA-test og om denne metodes usikkerhed.

Det blev i debatten oplyst, at den belgiske stat ikke længere vil betale for en PSA-test.

PROFO fra Norge går ikke ind for generel screening, men for screening ved arvelig disposition.

PROPO fra Finland går heller ikke ind for generel screening, men støtter screening ved arvelig disposition. Hannu understregede, at foreningens hovedfokus bør ligge på livskvaliteten for patienterne og deres familier - "better life", som måske kunne indgå som slogan i et fællesnordisk dokument.

UOMO-samarbejdet.

Der blev udtrykt bekymring over, at Europa UOMO var baseret på få nøglepersoner, hvoraf flere næppe kan fortsætte ret meget længere. Et

problem vi også kender fra vore egne foreninger.

Medicinsk opdatering

Fredag den 8. juni 2012 var mødet henlagt til Rigshospitalet, hvor der var tre faglige præsentationer fra specialister fra hospitalet.

Første indlæg blev holdt af chefspsykolog **Svend Aage Madsen** fra Juliane Marie Centret på Rigshospitalet og havde titlen: **Den mandlige patient i teori og praksis.**

Indlæggets baggrund var bl.a. forskning støttet af Kræftens Bekæmpelse vedrørende mandlige patienter. Hvad er det, som er særligt for mænd som patienter?

I indlægget blev gennemgået en række karakteristika for den mandlige patient. Der blev peget på markante forskelle på mandlige og kvindelige patienter, og forskningen var mundet ud i en række gode råd til bl.a. sygeplejersker vedrørende kommunikation med den mandlige patient.

Andet indlæg blev holdt af overlæge **Gedske Daugaard** fra Rigshospitalet og havde titlen: **Kastrationsresistent prostatacancer – nye behandlingsmuligheder.**

Gedske Daugaard tog udgangspunkt i, at der siden 2000 er udviklet og afprøvet mange nye lægemidler inden for prostatakræftbehandling.

Gedske Daugaard gennemgik status på en række nye behandlinger. Hun var netop kommet hjem fra den store amerikanske ASCO kongres og kunne præsentere de nyeste forskningsresultater inden for området.

Generelt var der godt nyt om de nye lægemidler, og Gedske Daugaard udtrykte forventning om, at vi i de nærmeste år vil se en række nye lægemidler taget i brug. Desværre er det ikke billige lægemidler, så økonomien vil blive en udfordring. Det kom under indlægget frem, at der i Sverige pt. er sat midlertidigt stop for ekstremt dyr medicin.

Tredje indlæg blev holdt af overlæge ved Rigshospitalet **Peter Meidahl Petersen** og havde titlen: **Moderne strålebehandling, hvad er på vej.**

Peter Meidahl tog udgangspunkt i den spændende udvikling, der er sket inden for strålebehandlingsområdet og viste en række illustrative billeder vedrørende planlægningen af en strålebehandling.

Sverige er et foregangsland i Norden inden for forskning i strålebehandling. Der er netop kommet resultater fra et (fællesnordisk) forsøg med 7 kraftige bestrålinger over 21 dage på 600 patienter i stedet for de normalt anvendte 39 bestrålinger, og resultaterne ser lovende ud.

Danmark er dog også med i front. Rigshospitalet har lige fået en ny kombineret PET/MR scanner (nr. 2 i verden).

Der er nye metoder på vej, hvor man sætter små GPS sendere ind i prostata, som kan dirigere strålingen under behandlingen.

Generelt: Der var enighed om nytten af den fælles informationsudveksling i de nordiske møder, som derfor bør fortsætte.

Nye metoder til undersøgelse for prostatakræft

Af professor
Torben Ørntoft,
Molekylær medicinsk
afdeling,
Aarhus Universitets-
hospital, Skejby

Vi arbejder på et forskningsprojekt vedrørende prostatakræft finansieret af Det strategiske Forskningsråd og Kræftens Bekæmpelse. Formålet med projektet er tosidigt; dels at finde de raske mænd der skal screenes med PSA, fordi de har høj risiko for at få diagnosticeret prostatakræft, dels at finde de mænd der har en aggressiv sygdom som kræver fjernelse af prostatakirtlen.

I det første projekt vil vi inkludere patienter hos de praktiserende læger i Region Midtjylland, som henvender sig for at få målt PSA i blodet som et sundhedstjek. De vil få tilbudt, at vi bestemmer den genetiske risiko for at få prostatakræft ved brug af deres arvemasse, som vi får fra en blodprøve.

Ved at kombinere forandringer der disponerer for prostatakræft i arvemassen med familiehistorien, kan vi udvælge de mænd, der har stor risiko for prostatakræft (over 30% risiko). Disse mænd vil blive anbefalet at få målt PSA en gang om året for at finde en eventuel fremkomst af

prostatakræft tidligt. Markøren PSA virker bedst hos mænd med høj risiko, og er ikke velegnet til mænd med almindelig eller lav risiko.

I projektet vil vi sammenligne effekten af denne risikobestemmelse med en kontrolgruppe, der følger den almindelige praksis for håndtering af disse mænd. Desuden vil vi lave en spørgeskema-undersøgelse af, hvordan mændene håndterer den type informationer; om de bliver skræmte eller er glade for det.

I det andet projekt, hvor vi ser på om en diagnosticeret prostatakræft er aggressiv eller ej, vil vi anvende avancerede molekylære metoder til at analysere, hvordan arvemassen reguleres i kræftcellerne. Dette er afgørende for, om cellerne opfører sig aggressivt og vokser uhæmmet, eller om de er mere civiliserede.

De aggressive celler, formoder vi, har et bestemt mønster i arvemassen, som vi kan kortlægge og bruge til at analysere nye kræfttilfælde for, om dette møn-

ster er til stede. Disse kræfttilfælde vil i så fald skulle have en mere radikal behandling og en tættere opfølgning end de mere civiliserede kræfttilfælde.

På sigt vil man måske helt kunne undlade at fjerne prostata i disse tilfælde, da de udvikler sig meget langsomt. Denne udviklingstakt vil vi studere i projektet.

Forskningsgruppen består af læger og molekylærbiologer fra Molekylær medicinsk afdeling (Moma) på Aarhus Universitetshospital, Skejby samt fra Urinvejskirurgisk afdeling og Patologi afdelingen. Forskningsenheden for almen praksis ved Aarhus Universitet står for arbejdet med patienter ude i almen praksis.

Den molekylære del udføres i samarbejde med forskere ude i verden, dels i Kina i byen Shenzhen, dels i USA fra et cancercenter i Los Angeles, samt fra Tyskland i form af patologer fra Regensburg.

Vi vil løbende publicere vore data i de førende internationale forskningstidsskrifter.

Knoglesundhed og Kræft

Prostata- og brystkræfttramte mænd og kvinder, som bliver behandlet for deres sygdom, rammes ikke sjældent af knogleskørhed, også kaldet osteoporose. Nu findes ny viden og behandling, som kan forhale udviklingen af knogleskørhed og udbedre knoglerelaterede problemer i forbindelse med metastaser.

Dansk Brystkræft Organisation, DBO og Prostatakræftforeningen, PROPA indbyder til to møder om emnet, hvor

Overlæge, ph.d. Pia Eiken, Hillerød Hospital og læge, ph.d. studerende Mads Hvid Poulsen, Odense Universitetshospital vil fortælle om de nye muligheder, og om hvordan dine knogler kan styrkes.

Det ene møde holdes i

**"Underhuset" på Vejle Sygehus, Kabbeltoft 25, 7100 Vejle
onsdag den 3. oktober 2012 kl. 17-20.**

Tilmelding til Marie Lykke Rasmussen, DBO på tlf. 66 13 31 34 eller pr. e-mail til marie.lykke.rasmussen@brystkraeft.dk senest **onsdag den 26. september.**

Det andet møde holdes i

**Auditorium 1, indgang 24 på Roskilde Sygehus, Køgevej 7-13, Roskilde
onsdag den 24. oktober 2012 kl. 17-20.**

Tilmelding til sekretær Kirsten Bak, PROPA på tlf. 33 12 78 28, ma.-fred. kl. 10-14 eller pr. e-mail til kib@propa.dk senest **onsdag den 17. oktober.**

Ved begge møder serveres en forfriskning i pausen.

DBO og PROPA håber på stort fremmøde.

PROPA
Prostatakræftforeningen

Dansk Brystkræft Organisation

I PROPA NYT nr. 3, 2011 side 4 fortalte vi om Kai Niensens forsøgsbehandling med Jevtana (carbazitaxel). Han har nu fået forsøgsbehandling med abiraterone, som beskrevet i denne artikel.

Livskvaliteten bedre end i mange år

Af Helle Falborg,
Kræftens Bekæmpelse
Foto: Tomas Bertelsen

67-årige Kai Nielsen fra Vallensbæk er et pragteksempel, når det handler om at have god gavn af ny medicin mod prostatakræft.

Kai Nielsen fik konstateret prostatakræft i 2005. Efter et par år med antihormonbehandling begyndte PSA-tallet at stige kraftigt, så det blev nødvendigt at han fik kemoterapi ud over antihormonbehandling. Han fik Taxotere (docetaxel), som er standardbehandling mod prostatakræft med spredning.

- Jeg havde bivirkninger som hårtab, neglene holdt op med at gro, jeg havde kvalme og voldsomt ubehag. Jeg fik seks behandlinger med tre ugers mellemrum, og jeg måtte holde sengen et par dage i hver omgang,

for jeg var ikke meget værd, fortæller Kai Nielsen.

Behandlingen hjalp. PSA-tallet faldt, men kun et par måneder, og Kai slog til, da han fik mulighed for at være med i et forsøg med en dengang helt ny type kemoterapi, cabazitaxel (Jevtana).

- Da havde jeg ingen bivirkninger overhovedet. Jeg fik 10 behandlinger - den sidste i starten af 2009, og da var mit PSA-tal 0,4, hvilket jo er meget lavt. Før behandlingen var tallet steget meget kraftigt. Det blev fordoblet på cirka en måned, fortæller Kai Nielsen.

Efter behandlingen med cabazitaxel lagde han sin kost om, og nu steg PSA-tallet kun meget langsomt. Der gik tre år, før det igen blev nødvendigt med behandling.

- Jeg kunne ikke få cabazitaxel igen, og jeg ville meget nødt til bage til Taxotere, fortæller han.

Bivirkning: Normal vandladning

Derfor greb han chancen for at deltage i endnu et forsøg med endnu et nyt middel, abiraterone (Zytiga). Forsøget havde

som formål at registrere bivirkninger:

- Jeg har kun én eneste bivirkning: Jeg har fået normal vandladning!

En uventet gevinst efter en forhistorie med otte-ni natlige toiletbesøg, skrælning af prostata og siden to tre gange om dagen at måtte tømme blæren med et kateter, fordi han ikke kunne komme af med vandet.

- Nu er der intet. Jeg er holdt op med at tømme blæren med kateteret, for det er ikke nødvendigt. Allerede efter en uge med

abiraterone kunne jeg mærke en kraftig forbedring.

Kai Nielsen fik sin første behandling med abiraterone i starten af januar i år.

- For mit vedkommende har det været en succeshistorie. Da jeg startede behandlingen, var mit PSA-tal 181. Efter 3 måneders behandling fik jeg det målt igen for første gang. Det var faldet til 1,5! Jeg troede ikke mine egne ører, da lægen sagde det. Jeg kan næsten ikke få armene ned, så livskvaliteten er bedre, end den har været i mange år, siger han.

Jevtana (cabazitaxel)

- Kemoterapi til prostatakræft med spredning.
- Anbefalet til ibrugtagning i Danmark september 2011

Godkendt blandt andet på baggrund af undersøgelse, der viste, at patienter, der fik cabazitaxel frem for et andet middel, havde en gennemsnitlig overlevelsestid på 15,1 måneder mod 12,7 måneder. Altså i gennemsnit 2,4 måneder længere.

Abiraterone (Zytiga)

- Til behandling af prostatakræft med spredning. En pille, der stopper produktion af testosteron.
- Anbefalet til ibrugtagning i Danmark i april 2012

Godkendt bl.a. på baggrund af undersøgelse, der viste, at patienter, der fik abiraterone frem for placebo havde en gennemsnitlig overlevelsestid på 15 måneder mod 11 måneder. Altså i gennemsnit 4 måneder længere.

Lisa Sengeløv, ledende overlæge, Herlev Hospital om nye behandlinger mod prostatakræft:

Tidligere har vi kun kunnet give smertebehandling til prostatakræftpatienter på det tidspunkt i sygdommen. Det er meget tilfredsstillende, at vi nu har to midler, der virker. For når det virker på kræften, så bliver symptomerne også mindre, så ud over, at det kan give længere liv, så kan det også give patienterne et bedre liv.

At det så ikke er alle patienter, det virker på, det er noget andet. Desværre kan vi ikke vælge ud, hvem der vil have gavn af midlet, og hvem, der ikke har. Der arbejdes på at finde tests, men det ser ikke ud til, at det er lige på trapperne.

Find sundhedsinformation på internettet du kan stole på

Af Helinä Kalalahti, Health on the Net Foundation

HONcode, HONkoden på dansk, er din vejledning til verdens internetsider om sundhed. Millioner af søgeresultater? Mirakuløse behandlinger? Vidunder helbredelser? Information der er for god til at være sand?

Søgning på Internettet efter sundhedsmæssige informationer kan være overvældende. Ikke blot er antallet af sider udmattende – det er også vigtigt at påpege alle de misvisende og unøjagtige oplysninger, de tomme løfter og det skjulte salg af produkter.

Undersøgelser har vist at mange mennesker føler større bekymring efter at have ledt efter sundhedsinformation på Internettet. Selv erfarne internetbrugere kan være meget forvirrede efter at have været rundt på Internettet.

Det er på grund af dets opbygning ikke muligt at kontrollere Internettet. Det er særdeles nemt og hurtigt at tilføje, modificere og fjerne alt på internetsider. Der er i øjeblikket ingen harmoniseret europæisk lovgivning, som specielt regulerer internetsider om sundhed. Der er derfor et behov for at foretage en standardisering af

sundhedsinformation på Internettet.

Der er imidlertid tusindvis af netsider om sundhed, som giver god og nyttig information. Spørgsmålet er blot: hvordan kan du vide hvilke informationer du kan stole på?

Hvilken information kan man stole på?

For at hjælpe patienter med at finde sundhedsinformationer man kan stole på, har Health On the Net Foundation (HON) – sammen med seks andre internationale organisationer – udviklet the HONcode (HONkoden på dansk). Det er en række etiske principper som dækker den måde sundhedsinformation præsenteres og produceres på en internetside. Udgiveren af netsiden er dog stadig fuldt ansvarlig for sidens indhold.

"Vores mission er at lede folk til gennemskuelig sundhedsinformation på nettet" siger Célia Boyer, direktør for Health On the Net Foundation (HON). "Vi har siden 1996 samarbejdet med internetsider, som er enige i vores mission. Disse internetsider respekterer HONkodens principper og er således forpligtede til at forbedre troværdigheden af sundhedsinformation på Internettet".

HONkoden vil føre dig til troværdig sundhedsinformation

For at gøre det nemmere for patienter og andre forbrugere at finde troværdig information har HON udviklet simple værktøjer og søgesystemer (f.eks.

Celia Boyer, direktør for Health On the Net Foundation

'the HONcode Toolbar' og det specialiserede søgesystem). For at sikre at alle brugere stilles lige er HON service gratis.

Hvordan fungerer det?

Først må udgiveren af en sundheds-website ansøge om at måtte vise HONkoden på sin internetside. Derefter vil den professionelle HONkode gruppe evaluere internetsiden ved at undersøge om visse aspekter af websiden er baseret på etiske principper; for eksempel at den respekterer brugeres private forhold og at al reklame er tydeligt mærket. Når websiden har foretaget de ændringer, den er blevet anmodet om og er godkendt, får den tilladelse til at anvende HONkoden. Når patienter og andre brugere som søger sundhedsinformationer ser dette unikke logo, vil de være sikre på at de kan stole på informationerne på denne website.

"Arbejdet slutter dog ikke der - HONkode gruppen genundersøger alle godkendte websites periodisk" forklarer Boyer. "Desuden har brugerne en væsentlig rolle ved at sikre at de godkendte websites fortsat overholder HONkode principperne: Brugere kan infor-

en | fr | de | sp | it | du | ru | pr

Certificate of compliance with the Code of Conduct HONcode

HON @ CODE **The health Website**
NetDoktor
is in compliance with the HONcode

Title of the site:	NetDoktor
Web address:	http://www.netdoktor.dk/
HONcode PIN number :	HONConduct917236
Date of initial review:	17 Sep 1998
Validity of certificate	28 Sep 2010 - Sep 2012
Date of last visit	28 Sep 2010

This certificate confirms the revision of the site by the HONcode Team at the above date. It respects and pledges to honor the 8 principles of the HON Code of Conduct (HONcode).

* 1. Authoritative 2. Complementary 3. Privacy 4. Attribution 5. Justifiability 6. Transparency 7. Financial disclosure 8. Advertising policy

CERTIFIED

Do you think the site is not respecting the HONcode? Do not hesitate to report a claim on this site

The Health on the Net (HON) certificate serves as a guarantee that this website, at the date of its certification, complies with and pledges to honor the 8 principles of the HON Code of Conduct as drawn up by the HON foundation.

The responsible of the certified site commits to keep the site in compliance with the HON code principles for the duration of the certification.

HONkode godkendelsen giver mere information om hvordan websiden respekterer principperne i HONkoden.

mere HON, hvis de mener at en website udbyder ikke længere overholder dem".

Generelle informationer

HONkode principperne er oversat til mere end 35 sprog (deriblandt dansk), og den professionelle HONkode gruppe, som behersker mange sprog, kan godkende websites uafhængigt af, hvor udbyderen har hjemme. Der er mere end 8.000 godkendte websites i mere end 100 lande verden over. HON er en almenyttig organisation med hovedkvarter i Geneve, Schweiz med lokale afdelinger i Spanien, Mali og Sydafrika.

HON er en ikke-statslig or-

ganisation (NGO) godkendt af de Forenede Nationer og samarbejder med adskillige organisationer såsom EU, den internationale standardiseringsorganisation (ISO), Frankrigs nationale sundhedsstyrelse (HAS) og Geneve Kantonen. Foruden arbejdet med HONkode godkendelse deltager HON internationalt i projekter med det formål at forbedre adgangen til gennemsælgelig og troværdig sundhedsinformation på Internettet.

"Troværdig sundhedsinformation eksisterer" siger Boyer "og HONkoden vil vise dig vejen til den".

Hvordan søger man efter sundhedsinformation på Internettet

1. Se efter HONkoden - klik på HONkoden for at få flere oplysninger

2. Sammenlign informationerne med andre troværdige kilder - se først og fremmest netsteder fra offentlige institutioner (f.eks. hospitaler og universiteter)

3. Adskil fakta fra meninger - brug din kritiske sans når du ser på forums og blogs. Husk altid at før du gør noget, som har direkte indflydelse på dit helbred, bør du diskutere det med din læge.

Andre ting man bør tænke på

- Hvis du bruger et søgesystem, skal du ikke automatisk vælge det første resultat
- Lær hvordan du kan identificere reklamer
- Køb ikke medicin på nettet

Nyttige henvisninger

Mere information om HONkoden: www.honcode.org

De otte HONkode principper på dansk: www.hon.ch/HONcode/Patients/Danish

HONkode Toolbar og andre værktøjer for patienter: www.healthonnet.org/HONtools/Patients

Det specialiserede HON søgesystem: www.honcodehunt.org

Eksempler på HONkode godkendte Internetsider

NetDokter (på dansk): www.netdokter.dk

European Cancer Patient Coalition: www.ecpc-online.org

Patients Like Me (Patienter som mig): www.patientslikeme.com

American Cancer Society: www.cancer.org

Stormøde i Odense

onsdag den 5. september kl. 14-17

Få mere at vide om prostatakræft når patientforeningen PROPA inviterer til stormøde i

Odin Havnepark, Lumbyvej 11, 5000 Odense C

Mød ledende overlæge Ulla Geertsen m.fl. Odense Universitetshospital. De er nogle af Danmarks førende eksperter inden for behandling af prostatakræft.

De vil fortælle om "Prostatakræft, sygdommens diagnosticering og behandling - herunder de nyeste behandlingsmuligheder". Der vil blive lejlighed til at stille spørgsmål.

Stormødet, der også er åbent for ikke-medlemmer af PROPA, vil blive annonceret i dagspressen. Af hensyn til arrangementet er tilmelding nødvendig. Deltagelse er gratis.

Tilmelding skal ske til PROPAs sekretariat, Jernbanegade 23 B, 4000 Roskilde på telefon 33 12 78 28 (ma.-fr. kl. 10-14) eller pr. e-mail til sekretariat@propa.dk senest mandag den 3. september kl. 12.00.

Der er rigelig og fri parkering ved Odin Havnepark.

Fremtidens prostatakræft-behandling – er samfundet parat?

PROPA arrangerer to samtidige debattmøder – et i København og et i Århus - med paneldebat med deltagelse af førende prostatakræftspecialister, folketings- og regionspolitikere.

Formålet med møderne er at sætte fokus på fremtidens behandling af prostatakræft i forhold til de nye behandlingsmuligheder, der kommer, og i forhold til de økonomiske og sundhedsfaglige rammer, som behandlingerne skal passes ind i.

Begge arrangementer finder sted mandag den 24. september kl. 17-20

dels på [Rigshospitalet, Auditorium 1, Blegdamsvej 9, 2100 Kbh. Ø](#), hvor panelet vil bestå af overlæge, professor Peter Iversen, Rigshospitalet og ledende overlæge, dr. med. Lisa Sengeløv, Herlev Hospital, sundhedsordførerne Liselott Blixt (DF), Sophie Løhde(V) og Stine Brix(Ø), regionsrådsformand Steen Bach Nielsen og regionsrådsmedlem Timo Jensen, Region Sjælland samt af PROPAs landsformand K.B. Madsen. Ordstyrer vil være journalist Steffen Kretz.

og

dels på [Århus Universitetshospital Skejby, Auditorium A, hovedindgang 6, Brendstrupgårdsvej 100, 8200 Århus N](#), hvor panelet vil bestå af overlæge, professor Michael Borre, Århus Univetsitetshospital, Skejby og professor Morten Høyer, Århus Hospital, sundhedsordfører Jonas Dahl (SF), næstformand for sundhedsudvalget, Region Midtjylland, Anne V. Kristensen (V), medlem af sundhedsudvalget i Region Midtjylland, Fatma Øktem (V), regionsrådsmedlem Jakob Klærke (SF) samt af PROPAs regionsformand for region Midtjylland, Niels Erik Juul Henriksen. Ordstyrer vil være journalist Christian Howard-Jessen.

Begge møder vil blive indledt med indlæg fra de lægelige eksperter. Derefter er der indlagt en pause med sandwich og lidt at drikke, hvorefter paneldebatten går i gang. Under paneldebatten kan der stilles spørgsmål fra salen. Ud over ovennævnte deltagere i paneldebatterne inviteres politikere fra regionsråd og folketing samt behandlere. Endvidere vil pressen være til stede.

PROPAs bestyrelse håber på stort fremmøde fra foreningens medlemmer til begge møder!

Tilmelding til møderne skal ske til sekretær Kirsten Bak, PROPA på tlf. 33 12 78 28 (ma.-fr. kl. 10-14) eller pr. e-mail til sekretariat@propa.dk senest **onsdag den 12. september**.

FC Prostata – fodbold for et bedre liv

Af Morten Jakobsen,
Kræftens Bekæmpelse
Foto: Tomas Bertelsen

Hård fodboldtræning til ældre mænd, som er i kastrationsbehandling for prostatakræft. Det svarer ikke umiddelbart til billedet af en omsorgsfuld behandling. Men et rehabiliteringsforsøg, som Kræftens Bekæmpelse støtter, viser at det formentligt har kunnet øge både sundhed og livskvalitet hos mændene.

- Kom så rød. I skal med hjem! Trænerens råb gjalder ud over fodboldbanen, og spillerne finder kræfter til endnu et returløb. Som på enhver anden træningsbane. Men de 13 spillere på banen ved Københavns Universitets Institut for Idræt er et usædvanligt fodboldhold. De er mellem 59 og 79 år gamle, flere af dem har aldrig rørt en fodbold før i deres liv – og de er alle i hormonbehandling

for udbredt prostatakræft.

Hormonbehandlingens standser produktionen af det mandlige kønshormon, testosteron. Det betyder, at mændene taber muskelmasse, tager på i vægt og får svækket knoglerne. Mændene har derfor øget risiko for hjertesygdomme, diabetes og knogleskørhed. Fodboldtræningen skal modvirke bivirkningerne af behandlingen ved at styrke kondition og mu-

skelstyrke og mindske trætheden hos mændene.

- Vi ved, at fodbold er effektivt, når det gælder om at øge kondition og muskelstyrke. Mændene bliver også opslugt af spillet, og studier på raske har vist, at fodbold opleves som mindre belastende og mere engagerende i sammenligning med f.eks. løb, til trods for at intensiteten er tilsvarende eller endda højere. Sam-

Opvarmning

Julie Midtgaard

tidig er fodbold et naturligt samlingspunkt for mænd. Det forventer vi har stor betydning for at fastholde mændene., forklarer seniorforsker, cand. psych. Julie Midtgaard. Hun er tovholder på fodboldprojektet, FC Prostata, under Center for Integreret Rehabilitering af Kræftpatienter, som Kræftens Bekæmpelse og Novo Nordisk Fonden har oprettet i fællesskab.

En af spillerne på FC Prostata, Steven Lamberty, kommer humpende ud på sidelinjen. Han er både nyeste og yngste mand, og et godt bevis på, at fodbold er godt til at fastholde mænd i fysisk træning:

- Jeg er øm i benene, fordi jeg ikke er vænnet til at spille fodbold endnu. Alligevel vil jeg meget gerne spille videre, så jeg holder mig til, fortæller Steven Lamberty.

Han trækker op i trøjen for at vise den lille GPS, han løber rundt med for at teste, hvor langt han løber under trænin-

gen. GPS'en sidder i en BH-lignende holder på brystet af Steven.

- Meget praktisk, nu man har fået bryster, siger Steven og markerer med kuplede hænder hvor meget hans bryster er vokset af hormonbehandlingen.

- Hvad praler du af, dit strygebræt? lyder det hurtigt fra en af de andre spillere.

- Træningen her er utroligt vigtig for mig. Det hjælper på humøret. Før lå jeg på sofaen og græd og havde ondt af mig selv. Nu er jeg blevet mere glad og føler mig ikke så alene mere. Før gik jeg i seng kl. 8 om aftenen. Nu går jeg i seng kl. 23 og er begyndt at arbejde igen tre dage om ugen. Jeg starter snart på den fjerde arbejdsdag også, fortæller Steven.

Deltagerne i forsøget træner 2-3 gange om ugen i tre måneder. Derefter skal de selv fortsætte spillet. Efter yderligere seks måneder følger forskerne op på dem igen, for at måle

effekten på bl.a. hjerte, kondition og muskler.

- Med de aktuelle behandlingstilbud kan mænd, på det her stadie af prostatakræft, leve med sygdommen i mange år - langt ind i alderdommen. Så det er super relevant både at hjælpe dem til en bedre livskvalitet og at beskytte dem mod de livsstilssygdomme, som de ellers ville have større risiko for at dø af, siger Julie Midtgaard.

Hun håber, at projektet hen ad vejen kan udbredes til hele landet i et samarbejde med de frivillige idrætsforeninger, hvor man kunne forestille sig, at der blive stillet fodboldbaner til rådighed for mænd i behandling for prostatakræft. Så kan de træne fodbold sammen efter et forudgående sundhedstjek.

Ud over Kræftens Bekæmpelse og Novo Nordisk Fonden har forskningsprojektet også modtaget støtte fra TrygFonden og Beckett Fonden.

Mere vital

Bent Lund-Andersen, 79 år. Fire år i behandling for prostatakræft
- Jeg har aldrig spillet fodbold før, jeg kan ikke løbe og jeg har to kunstige knæ, for at det ikke

skal være løgn. Men jeg kan lunte lidt, og projektet her er meget rummeligt. De første uger var jeg meget øm, men efter halvanden måned var mit kondital steget fra 17 til 27. Jeg føler mig mere vital nu og er ikke så træt. Jeg står tit op kl. 5 og henter avisen, og middagsluren er ikke nødvendig længere.

Får det skide godt

Uffe Juhl Madsen, 63 år. Næsten to år i behandling for prostatakræft.

- Da lægen på Rigshospitalet spurgte om jeg ville spille fodbold, svarede jeg: Ja, hvis du skal bruge en cheerleader! Jeg har aldrig rørt en fodbold før. Men nu har jeg opdaget, at jeg får det skide godt, når jeg har spillet. Jeg har et fysisk og psykisk krævende job, så nogle gange har jeg måtte trække stikket og sove i 18 timer. Men nu er jeg mindre

træt, min balance er blevet bedre, mit EKG er i top og jeg har ikke knogleskørhed. Jeg er bange for at få diabetes af behandlingen, så motionen er vigtig. Og så er humoren på holdet en god ting.

Fodboldholdet med deres træner yderst til højre

Motion kan også holde prostatakraft i ave

Det er ikke kun mænd i medicinsk behandling for prostatakraft, som kan have glæde af motion. Det ser også ud til, at hård træning – i kombination med en sundere kost – kan holde kræften i ave hos mænd i et tidligt stadie af sygdommen.

Et studie, som Kræftens Bekæmpelse gennemfører sammen med Århus Universitet og Skejby Sygehus, tyder på, at motion kombineret med at spise mere fuldkorns-rug i maden, kan udskyde eller helt spare den gruppe mænd for operation eller anden behandling, som giver mange bivirkninger.

Mændene er under det lægerne kalder 'Aktiv Overvågning', hvor lægerne afventer, om de skal opereres. I forsøget træner de hårdt tre gange om ugen og spiser samtidig mere rug. De 13 mænd i forsøget har alle oplevet, at deres PSA tal, som er et mål for kræftens udvikling, har været stabilt eller faldende under forsøget.

- Det er gået fantastisk godt med deltagernes udvikling under forsøget. De har også tabt sig, fået flere muskler og oplever et øget fysisk velbefindende og bedre livskvalitet. Så vi er i fuld gang med at søge penge til at udvide forsøget til hele landet, siger forsker Rikke Dalgaard Hansen, som leder forskningsprojektet for Kræftens Bekæmpelse.

(Se også artikel i PROPA-NYT nr. 1 2012 side 16)

PROSTA-VITA

Tirsdag den 23. oktober 2012 afholder
PROSTA-VITA fonden
møde på Hotel Faaborg Fjord
Svendborgvej 175, Faaborg
Kl. 17.00 – ca. 20.30

**Ledende overlæge Ulla Geertsen, Urinvejskirurgisk afdeling, OUH vil orientere om:
Hvordan skal prostatacancer og PSA problematikken håndteres i 2012 og hvad er nyt?**

Prostatapatienter og deres pårørende samt sundhedspersonale
er velkomne til arrangementet, der betales af fonden

Der bydes på lidt fortæring i løbet af aftenen, og der bliver lejlighed til at møde andre i samme situation.

Tilmelding til arrangementet er nødvendig og kan ske på tel. 62 61 44 65 eller på info@advokat-s-rasmussen.dk

*PROSTA-VITA fonden er testamentarisk oprettet for nogle år siden af en
Faaborg-borger, som ønskede at skabe oplysning om prostata-sygdommen og
inkontinensproblemer. Denne annonce er indrykket af fonden.*

Prostatakræftforeningen PROPAs Mission, Vision og Strategi

Mission

At formidle almen viden om alle væsentlige aspekter af prostatakræft og dens behandling til såvel patienter og deres pårørende som til mænd generelt.

At arbejde for en styrkelse af et godt og konstruktivt samarbejde med den forebyggende, den kurative (helbredende) og den palliative (lindrende og sygdomsforsinkende) indsats mod prostatakræft på landets sygehuse og i det øvrige behandlingssystem. Anspore til, at disse behandlinger lever op til nyeste internationale standard og er optimal i forhold til patientens situation.

Vision 2011-2015

At medvirke til:

1. at fremme udbredelse og udveksling af vidensbaseret og opdateret information om prostatakræft.
2. at alle prostatakræfttramte mænd fuldt ud forstår de foreslåede behandlingsmuligheder, herunder deltagelse i kliniske afprøvninger og retten til en "second opinion".
3. at screening tilbydes alle mænd med en arvelig risiko for prostatakræft.
4. at understrege behovet for en tidlig diagnosticering af prostatakræft således, at en helbredende behandling af sygdommen er mulig.
5. at fremme multi-professionel kvalitet i behandlingen, herunder at fremme kvalitet og understøttende pleje i hele behandlingsforløbet.
6. at fremme forskning i prostatakræft
7. at øge livskvaliteten for prostatakræftpatienter og deres familier.
8. at kræve, at behandlingen af prostatakræft i Danmark følger ensartede retningslinjer og er på højt internationalt niveau.
9. at den kurative behandling af prostatakræft samles på få, højt specialiserede centre.
10. en ensartet og effektiv palliativ behandling.
11. at landets praktiserende læger bibringes den nyeste faglige viden om prostatakræft og denne sygdoms behandlingsmuligheder.
12. at PROPAs af sundhedssystemet og sundhedspolitikkerne opfattes som en vigtig medspiller.
13. at kendskabet til PROPAs øges og foreningens medlemstal øges.

Strategi (indsatsområder) 2011-2015

1. Tilvejebringe de nødvendige økonomiske ressourcer for at føre PROPAs vision ud i livet.
2. Organisere og gennemføre lokale informations- og erfaringsudvekslingsmøder om prostatakræftrelevante emner for PROPAs medlemmer med indlæg fra relevante fagpersoner.
3. Organisere og gennemføre landsdækkende, generelle oplysningsmøder om prostatakræft og sygdommens behandlingsmuligheder.
4. Yde en god service til medlemmerne via sekretariatet og gennem uddannelse af PROPAs ledelse med henblik på varetægelse af fornøden telefonisk rådgivning.
5. I samarbejde med de praktiserende lægers organisation at udbyde kurser til praktiserende læger om sygdommen og dens behandlingsmuligheder.
6. Føre en løbende dialog med de sundhedspolitiske myndigheder og de førende urologer og onkologer og andre behandlere med henblik på at få ensartede retningslinjer for sygdommens behandling i alle dele af landet under behørig hensyntagen til den enkelte patients situation.
7. Medvirke til at fremme en multiprofessionel behandling og rådgivning af den enkelte patient (fra læger, psykologer, fysioterapeuter, diætister, sygeplejersker m.fl.).
8. Medvirke til udvikling af metoder til fremme af medlemmernes livskvalitet.
9. Sikre at PROPAs såvel nationalt som lokalt har tilstrækkelige personlige ressourcer til at føre missionen og visionen ud i livet.
10. Deltage i såvel nordisk som europæisk (EUOMO) patientforeningssamarbejde

KORT NYT

Godt resultat med ny medicin

Forskere i USA har fundet gode resultater ved den første kliniske undersøgelse af præparatet Galeteron til behandling af kastrationsresistent prostatakræft. Det har en tredobbelt virkning imod sygdommen, bl.a. som en CYP17 hæmmer. Undersøgelsen har omfattet 49 mænd, som ikke tidligere har fået kemobehandling. Patienterne tålte præparatet godt og ca. halvdelen af dem fik en PSA-reduktion på 30%. Fase 2 forsøg vil starte i efteråret 2012.

Lovende resultater med HIFU i England

Forskere i England har vist lovende resultater med ultralydsbehandling af lokaliseret prostatakræft. Man har anvendt høj intensitet fokuseret ultralyd (HIFU), som i et begrænset område resulterer i en temperatur på 80-90° Celsius. I den første undersøgelse har man behandlet 41 mænd på 45-80 år. Nogle fik mere end én behandling. Efter et år havde ingen af mændene problemer med inkontinens, 10% havde svag erektion og 95% havde ingen påviselig kræft.

DNA-methylering kan vise hvor aggressiv en prostatakræft er

En gruppe amerikanske forskere har analyseret metyleringsstatus for ca. 14.500 gener hos 238 patienter med prostatakræft. Blandt patienterne var nogle fri for kræft efter behandling, nogle fik lokal kræftrecidiv og nogle havde kræft, som var spredt i kroppen. Forskerne fandt forskellige former for DNA-methylering alt efter om patienten havde en langsomt voksende kræft klassificeret som godartet, eller havde en mere aggressiv kræftform. Forskerne påpeger at denne teknik giver bedre mulig-

hed for at afgøre, om en patient skal behandles, eller om man kan afvente den videre udvikling. Man arbejder nu på at udvikle en mindre kostbar analyse af DNA-methylering, som kan anvendes klinisk, og som er begrænset til de gener, som er af interesse for prostatakræft.

Kilde: Medical News Today

Laserlys til behandling af prostatakræft

Forskere i Lund, Sverige har opnået fremskridt med anvendelse af fotodynamisk terapi (FDT) til behandling af prostatakræft. Ved denne metode indsprøjtes et præparat, som fordeles i hele kroppen, og som aktiveres når det bliver udsat for laserlys. Metoden anvendes allerede til behandling af hudkræft. Problemet med at anvende metoden til kræftknuder inde i kroppen er, at det er vanskeligt at styre mængde laserlys. Optiske fibre føres til kræftområdet, og gennem dem sendes laserlys, som aktiverer præparatet, der reagerer med ilt og forårsager celledød. Den nye udvikling til behandling af prostatakræft er baseret på at de optiske fibre også anvendes til at undersøge kræftområdet og styre mængden af laserlys. Der er nu ansøgt om en klinisk undersøgelse med prostatakræftpatienter i USA og Canada, som har fået recidiv af sygdommen.

Propolis hæmmer prostatakræft hos mus

Amerikanske forskere har studeret virkningen af propolis på prostatakræft. Propolis er det sekret, som honningbienen anvender til at tætte sprækker i bikuber. Forskerne kunne konstatere at væksten af prostatakræft stoppede hos mus, som blev fodret med propolis. Når man standsede

tilførslen af propolis, begyndte tilvæksten af kræftknuden igen. Man konkluderede derfor at kræftcellerne ikke døde, men at det er celledelingen, som blev forstyrret.

Kilde: Cancer Prevention

Radioaktivt cholin kan afsløre metastaser

Kombination af PET/CT scanning med radioaktivt cholin giver en værdifuld diagnostisk metode. PET scanning (Position Emission Tomography) giver et billede af de biologiske funktioner i kroppens forskellige strukturer. En sporsubstans (f.eks. B-vitaminet cholin) er mærket med et radioaktivt atom (oftest en fluor isotop, ¹⁸F). Når isotopen henfalder, dannes røntgenstråler med høj energi (gammastråler), som kan registreres i PET scanneren. Metoden vil via en tredimensionel afbildning afsløre positionen af sygelige forandringer såsom metastaser. CT scanningen (Computerised Tomography) viser kroppens anatomi i skiver. Fluor 18 er en kortvarig radioaktiv isotop, som nedbrydes i løbet af ca. 4 timer. Den stråling patienten udsættes for ved undersøgelsen svarer til nogle års naturlig baggrundsstråling. Metoden anvendes i Malmø.

PSA screening reducerer dødeligheden ifølge europæisk undersøgelse

Der er kommet nye data fra den store europæiske screeningsundersøgelse. Undersøgelsen omfatter 180.000 mænd med aldre på 50-74 år ved start af undersøgelsen og med en kernegruppe på 160.000 mænd med aldre på 55-69 år. Efter 11 års opfølgning af mændene i kernegruppen var den relative reduktion i dødsfald forårsaget af prostatakræft ca. 20% for mændene i screeningsgruppen.

KORT MØDEOVERSIGT

Tønder	3.9.2012	Fremvisning af DVD-film mm.
Odense	5.9.2012	Stormøde. Diagnosticering og behandling af prostatakraft
Roskilde	5.9.2012	Diagnose og behandling – spec. Brachyterapi
Frederikshavn	6.9.2012	'Shared care'
Amager	11.9.2012	Pårørendeproblematikken
Hvidovre	17.9.2012	Om angst – i kølvandet på kræft
Aalborg	17.9.2012	Behandling af prostatakraft i Danmark
Herning	18.9.2012	Nyeste udvikling i behandling af prostatakraft
Odense	18.9.2012	Behandling, operation og eventuelle følgerkniringer
Kolding	22.9.2012	Tur i Svanemosen
København	24.9.2012	Fremtidens prostatakraftbehandling
Aarhus	24.9.2012	Fremtidens prostatakraftbehandling
København	25.9.2012	Kost og kræft – viden versus myter
Nykøbing F	25.9.2012	Pårørendeproblematikken
Svendborg	25.9.2012	Erfaringsudveksling
Holbæk	26.9.2012	Fremvisning af DVD-film mm.
Hillerød	27.9.2012	Tomater elsker prostata
Nykøbing F	28.9.2012	Slip frivilligheden løs
Aarhus	2.10.2012	Rundvisning i onkologisk afdeling
Esbjerg	2.10.2012	'Tøsekomsammen'
Vejle	3.10.2012	Knoglesundhed og kræft
Nykøbing M	3.10.2012	Hjælp ved inkontinens og rejsningsproblemer
København	10.10.2012	Moderne strålebehandling af prostatakraft
Taarnby	16.10.2012	Om angst i forbindelse med kræft
Odense	16.10.2012	Strålebehandling, kemoterapi mm.
Kolding	22.10.2012	Fremvisning af DVD-film mm.
Faaborg	23.10.2012	PROSTA-VITA - Prostatakraft og PSA
Roskilde	24.10.2012	Knoglesundhed og kræft
Svendborg	30.10.2012	Erfaringsudveksling
Næstved	31.10.2012	Prostatakraft og parforhold
København	1.11.2012	Mindfulness træning for kræftpatienter
Roskilde	8.11.2012	Rug og motion
Aabenraa	12.11.2012	Fremvisning af DVD-film mm.
Aarhus	12.11.2012	Fremvisning af DVD-film mm.
Herning	13.11.2012	Fremvisning af DVD-film mm.
Rønne	13.11.2012	Prostatakraft og parforhold
Hvidovre	14.11.2012	Kost og kræft
Holbæk	14.11.2012	Diagnose og behandling af prostatakraft
Svendborg	20.11.2012	Julefrokost
Hillerød	22.11.2012	Kommunikation i familien om kræft
Næstved	27.11.2012	Fagligt indlæg og gruppearbejde
Odense	27.11.2012	Julesammenkomst
Esbjerg	28.11.2012	Prostatakraft og parforhold
Aarhus	29.11.2012	Julesammenkomst
Hillerød	6.12.2012	Julehygge
Roskilde	6.12.2012	Julearrangement

Mødekalender

Hovedstadsregionen inkl. Bornholm

Amager

Tirsdag den 11. september

Fra kl. 19.00 til kl. ca. 21

Sted: SundhedsCenter Tårnby,
Kamillevvej 41, 1.th.,
2770 Kastrup

Emne: Møde for prostatakræftpatienter og deres samleverer om pårørendeproblematikken.

Oplægsholder: **Birthe Olsen**, pårørenderepræsentant i PROPAs landsbestyrelse. Kvinder bliver også ramt af prostatakræften. Pårørende til prostatakræftpatienter er ofte påvirket af partners sygdom i langt højere grad, end det erkendes. Denne aften vil de pårørende være i centrum, og der vil være mulighed for at få kontakt med andre pårørende. Vi vil drøfte, om der er behov for dannelse af en pårørendegruppe på Amager.

Mødeleder: Jacob Løve.

Tilmelding: Senest den 7. september på tlf. 32 47 00 79 eller e-mail: sc.sf@taarnby.dk

Hvidovre

Mandag den 17. september

Fra kl.: 10.00 til kl. ca. 12.00

Sted: Hvidovre kommunes sundhedscenter, Hvidovrevej 278, Hvidovre

Emne: Om angst - i kølvandet på en kræftsygdom.

Oplæg ved **Psykolog Gitte Bowman Bak**, Center for Kræft og Sundhed.

Oplægget vil beskrive og definere de forskellige symptomer og mekanismer i forhold til den angst, der kan følge med en kræftsygdom. Oplægget vil herunder komme ind på den grundlæggende eksistentielle rystelse, som en kræftsygdom afstedkommer i form af uvished, meningsløshed, afmagt og ensomhed. Oplægget vil sige noget om, hvad man kan gøre, og hvor man kan få hjælp.

Mødeleder: Finn Gerdes.

Tilmelding: Senest fredag den 14. september til Hvidovre Sundhedscenter på 36 39 37 37 eller e-mail: sundhedscentret@hvidovre.dk

København

Tirsdag den 25. september

Fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Sted: Center for Kræft og Sundhed, Nørre Allé 45, 2200 København N. (Gode parkeringsforhold mod betaling. Man kan køre ind bag sundhedscentret fra Nørre Alle).

Emne: Kost og kræft - viden versus myter. Oplæg ved **Nina Føns Johnsen**, Kræftens Bekæmpelse.

Der er mange meninger om, hvordan kosten påvirker vores liv. I Kræftens Bekæmpelse forskes der seriøst i disse sammenhænge. Nina Føns Johnsen vil i sit oplæg komme ind på, hvad der er facts om kost og kræft og vil også svare på spørgsmål. Vi regner med en livlig debat.

Mødeleder: Paul Samsøe.

Tilmelding: Senest den 23. september til Ulla Gundorff, Center for Kræft og Sundhed, tlf. 30 76 59 75 eller e-mail: ullag@cancer.dk

Hillerød

Torsdag den 27. september

Fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Sted: Kræftens Bekæmpelse i Hillerød, Møllestræde 6, Baghuset, 3400 Hillerød.

Emne: Tomater elsker prostata. Kost og prostatakræft. Oplægsholder, **madskribenten Kirsten Skaarup** fortæller om det, hun kalder planternes kemoterapi. Lær at spise alle de produkter, der er gode for prostatakræftpatienter.

Tilmelding: Senest den 24. september til Kræftens Bekæmpelse i Hillerød, tlf.: 48 22 02 82

København

Onsdag den 10. oktober

Fra kl. 19.00 til kl. ca. 21.00

Sted: Kantinen, Kræftens Bekæmpelse, Strandboulevarden 49, 2100 Kbh. Ø

Emne: Moderne Strålebehandling af prostatakræft, og hvad er på vej.

Overlæge ved Rigshospitalet

Peter Meidahl Petersen vil fortælle om den moderne strålebehandling af prostatakræft, om igangværende forskningsarbejde og svare på spørgsmål. Der kan købes kaffe og kage for 30 kr.

Mødeleder: Paul Samsø

Tilmelding: Senest den 8. oktober pr. e-mail til tilmeldpropahr@gmail.com. Skriv hr05 i emne, efterfulgt af dit telefonnummer (f.eks. hr05 12345678). Hvis der tilmeldes flere end 1, bedes det angivet i mailen. Hvis man ikke har adgang til e-mail, kan man tilmelde pr. telefon til mødelederen på telefon 39 61 29 14 eller mobil 40 35 35 16.

Tårnby

Tirsdag den 16. oktober

Fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Sted: SundhedsCenter Tårnby, Kamillevej 4 1.th., 2770 Kastrup

Emne: Om angst i forbindelse med en kræftsygdom

Oplæg ved **Psykolog Gitte Bowman Bak**, Center for Kræft og Sundhed. Oplægget vil beskrive og definere de forskellige symptomer og mekanismer i forhold til den angst, der kan følge med en kræftsygdom. Oplægget vil herunder komme ind på den grundlæggende eksistentielle rystelse, som en kræftsygdom afstedkommer i form af uvished, meningsløshed, afmagt og ensomhed. Oplægget vil sige noget om, hvad man kan gøre, og hvor man kan få hjælp.

Mødeleder: Jacob Løve

Tilmelding: Senest den 12. oktober på tlf. 32 47 00 79 eller e-mail: sc.sf@taarnby.dk

Hillerød

Torsdag den 25. oktober

Fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Sted: Kræftens Bekæmpelse i Hillerød, Møllestræde 6, Baghuset, 3400 Hillerød.

Emne: Prostatakræft - diagnose og behandlingsmuligheder. Op-lægsholder: **Overlæge Hans-Henrik Meyhoff**, Urologisk Ambulatorium, Frederikssund/Herlev Hospital. Mødet er beregnet fortrinsvis for ny-diagnosticerede patienter, men pårørende og andre interesserede er velkomne. Der vil være mulighed for diskussion og udveksling af erfaringer.

Tilmelding: Senest den 22. oktober til Kræftens Bekæmpelse i Hillerød, tlf.: 48 22 02 82

København

Torsdag den 1. november

Fra kl. 16.00 til kl. 18.00

Sted: Center for Kræft og Sundhed København, Nørre Allé 45, 2200 København N

Emne: Mindfulness

Foredraget vil tage udgangspunkt i erfaringerne med mindfulness træning for kræftpatienter.

Livet som kræftpatient opleves af de fleste som både stressende og angstfyldt. Man kan have svært ved at stoppe strømmen af tanker, og nogle gange kan det føles som om, man er helt låst fast i tristhed og negative grublerier. Nogle kræftpatienter kan have vanskeligt ved at håndtere fysiske fornemmelser, som evt. kan vise sig som forsøg på at undlade at mærke efter i kroppen, eller det modsatte, i form af en overopmærksomhed på sin krop. Smerter kan også være blevet en del af hverdagen, både under og efter et kræftforløb.

Erfaringerne viser, at systematisk mindfulness træning kan reducere nogle af disse psykiske og fysiske gener. Mindfulness en meditationsform, som med danske ord kan kaldes "bevidst nærvær". Med mindfulness træner man evnen til bevidst nærvær fra øjeblik til øjeblik uden at dømmes og evaluere sig selv, sine tanker, følelser og kropslige for-

nemmelser. Målet er bl.a. at lære at være til stede helt og fuldt i nuet frem for at bekymre sig om problemer, relateret til fortiden eller fremtiden. Effekten kan være færre negative tanker og bekymringer og en større accept af og øget tolerance over for de følelser, tanker og sindsstemninger, som kommer og går. En nylig stor dansk undersøgelse af data fra mere end 1.400 kræftpatienter viser klart, at mindfulness-baserede teknikker effektivt kan reducere symptomer på angst og depression.

Under foredraget vil der blive givet "smagsprøver" på træningen, da deltagerne inviteres til at være med i et par små meditationsøvelser undervejs.

Foredraget holdes af **psykolog Gitte Bowman Bak** eller **psykolog Camilla Hartvig Nielsen**, som sammen underviser i mindfulnesskurserne i Centret for Kræft og Sundhed.

Mødeleder: Jens Nielsen.

Tilmelding: Center for Kræft og Sundhed, Ulla Gundorff på tlf. 30 76 59 75 eller e-mail: ullag@cancer.dk senest den 23. september.

Bornholm, Rønne

Tirsdag den 13. november

Fra kl. 19.00 til kl. ca. 21.00

Sted: Haslevej 50, 3700 Rønne

Emne: Prostatakræft og parforhold - en personlig beretning. Behandlingen af prostatakræft kan have alvorlige konsekvenser for seksualiteten. Alligevel tales der kun lidt om de spørgsmål dette rejser for parforhold og livskvalitet, for emnet er både svært og tabubelagt. Parret **Jens og Marianne** fortæller om deres liv med prostatakræft. Om at gennemleve kriser, om behandlingen og dens bivirkninger, og om den udfordring det er for begge, når behandlingen får konsekvenser for seksualiteten. Som en pause i snakken og for at lette stemningen, indgår små musikalske indslag.

Efterfølgende mulighed for spørgsmål, diskussion og erfaringsudveksling. Foredraget

henvender sig til patienter og pårørende.

Tilmelding: Ingen tilmelding
Evt. spørgsmål til arrangementet til Flemming Vibe, telefon 48 25 17 75.

Hvidovre

Onsdag den 14. november

Fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Sted: Hvidovre kommunes sundhedscenter, Hvidovrevej 278, Hvidovre

Emne: Møde om kræft og kost generelt og specielt for prostatakræftpatienter.

Nina Føns Johnsen fra Kræftens Bekæmpelse holder et orienterende foredrag om sund kost for kræftpatienter.

Tilmelding: Senest mandag den 12. november til Hvidovre Sundhedscenter på 36 39 37 37 eller e-mail: sundhedscentret@hvidovre.dk

Hillerød

Torsdag den 22. november

Fra kl. 19.00 til kl. 21.30

Sted: Kræftens Bekæmpelse i Hillerød, Møllestræde 6, Baghuset, 3400 Hillerød.

Emne: Kommunikation i familien, når én har kræft. Oplægs- holder: **Psykolog Peter Genter**.

Når man bliver ramt af kræft, berører det ikke kun den enkelte, men hele familien. Aftenens oplæg vil handle om, hvad det kan gøre ved en, når man får kræft tæt på livet. Følgende emner vil blive berørt:

- Hvordan kan man støtte sig selv og hinanden
- Hvor åbent skal man tale om sygdommen
- Hvordan bevarer man respekten for hinandens forskelligheder m.m.

Tilmelding: Senest den 19. november til Kræftens Bekæmpelse i Hillerød, tlf.: 48 22 02 82

Hillerød

Torsdag den 6. december 2012

Fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Sted: Kræftens Bekæmpelse i Hillerød, Møllestræde 6, Baghuset, 3400 Hillerød.

Emne: PROPA indbyder til julehygge. Der vil være mulighed for almindelig julehygge, samtaler om sygdomsforløb eller om andre oplevelser.

Tilmelding: Senest den 24. november til Kræftens Bekæmpelse i Hillerød, tlf.: 48 22 02 82

Region Sjælland Roskilde

Onsdag den 5. september

Fra kl. 19.00 til ca. kl. 21.30

Sted: Roskilde Sygehus, indgang 24, auditorium 1, Køgevej 7-13, 4000 Roskilde.

Emne: Foredrag ved **overlæge, dr. med. Kári Mikines**, Herlev Hospital, om hvorledes prostatakræft diagnosticeres, og om hvordan sygdommen behandles, med særlig fokus på brachyterapi. Medlemmer, pårørende og andre interesserede er velkomne. Der kan købes kaffe/the og kage; pris kr. 15,-

Tilmelding: Senest mandag den 3. september til Kræftens Bekæmpelse i Roskilde, tlf. 46 30 46 60 eller e-mail: roskilde@cancer.dk

Nykøbing Falster

Tirsdag den 25. september

Fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Sted: Frivilligcentret i Nykøbing Falster, Banegårdspladsen 1 A.

Emne: Vi får besøg af **Birthe Olsen, pårørenderepræsentant** i PROPA's landsbestyrelse. Birthe Olsen, som har mistet en pårørende, vil fortælle bl.a. om sit arbejde med pårørendegrupper på Sjælland. Kvinder bliver også ramt af prostatakræften. Pårørende til prostatakræftpatienter er ofte påvirket af partnerens sygdom i langt højere grad, end det erkendes. Denne aften vil de pårørende være i centrum, og der vil være mulighed for at få kontakt med andre pårørende. Eventuelt kan den fremtidige mødevirksomhed drøftes samt uforpligtende erfaringsudveksling.

Tilmelding: Asbjørn Rasmussen tlf. 22 87 40 21 eller via e-mail: asseras@rasmussen.mail.dk

Holbæk

Onsdag den 26. september

Fra kl. 19.00 til ca. kl. 21.30

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Has-selvænget 5, Holbæk.

Emne: Foredrag om PROPA og prostatakræft, ved **PROPA's regionsformand Svend Ejvin Jensen**. Derefter visning af Informations-DVD om prostatakræft. Der er tid til spørgsmål undervejs i foredraget og efter filmen.

Alle er velkomne også med pårørende, samt medlemmer af PROPA. Der er gratis adgang og kaffe.

Tilmelding: Inden fredag den, 21. september, helst pr. e-mail til Bendt Larsen bendterik@nypost.dk eller tlf. 59 18 20 09 - mobil 20 16 48 59.

Nykøbing Falster

Lørdag den 28. september

Fra kl. 13.00 til kl. 16.00

Sted: På Torvet i Nykøbing Falster

Emne: "Slip frivilligheden løs!" i Guldborgsund.

PROPA's lokalafdeling Guldborgsund deltager på dagen med en stand, sammen med ca. 52 forskellige grupper af frivillige foreninger, der alle på hver sin måde vil tilbyde interesserede et indblik i deres frivillige indsats. Kig forbi og få en snak med os, få eventuelt brochurer om prostatakræft og tilhørende emner og DVD filmen om prostatakræft. **Tilmelding:** Ingen tilmelding, fri adgang på torvet

Roskilde

Onsdag den 24. oktober

Fra kl. 17.00 til kl. 20.00

Sted: Auditorium 1, indgang 24 på Roskilde Sygehus, Køgevej 7-13, 4000 Roskilde

Emne: Prostata- og brystkræft-ramte mænd og kvinder, som bliver behandlet for deres sygdom, rammes ikke sjældent af knogleskørhed, også kaldet osteoporose.

Nu findes ny viden og behandling, som kan forhale udviklingen af knogleskørhed og udbedre knoglerelaterede problemer i for-

bindelse med metastaser. Dansk Brystkræft Organisation, DBO og prostatakræftforeningen, PROPA indbyder til møde om emnet, hvor **Overlæge, ph.d. Pia Eiken**, Hillerød Hospital og **læge, ph.d. studerende Mads Hvid Poulsen**, Odense Universitets-hospital, vil fortælle om de nye muligheder og om, hvordan dine knogler kan styrkes. Der serveres en forfriskning i pausen.

Tilmelding: Senest onsdag den 17. oktober til sekretær Kirsten Bak, PROPA på tlf. 33 12 78 28 eller e-mail: kib@propa.dk

Næstved

Onsdag den 31. oktober

Fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Sted: Næstved Sygehus, foredragssalen på 15. etage

Emne: Prostatakræft og parforhold - en personlig beretning. Behandlingen af prostatakræft kan have alvorlige konsekvenser for seksualiteten. Alligevel tales der kun lidt om de spørgsmål dette rejser for parforhold og livskvalitet, for emnet er både svært og tabubelagt. Parret **Jens og Marianne** fortæller om deres liv med prostatakræft. Om at gennemleve kriser, om behandlingen og dens bivirkninger, og om den udfordring det er for begge, når behandlingen får konsekvenser for seksualiteten. Som en pause i snakken og for at lette stemningen, indgår små musikalske indslag.

Efterfølgende mulighed for spørgsmål, diskussion og erfaringsudveksling. Foredraget henvender sig til patienter og pårørende. Socialt samvær med kaffe/the og kage bagefter i personalekantin i kælderen.

Tilmelding: Senest torsdag den 25. oktober til Kræftens Bekæmpelse i Næstved, tlf. 55 74 04 00 eller e-mail: naestved@cancer.dk

Roskilde

Torsdag den 8. november

Fra kl. 19.00 til ca. kl. 21.30

Sted: Roskilde Sygehus, indgang 24, auditorium 1, Køgevej 7-13, 4000 Roskilde

Emne: Endnu ikke endeligt fastlagt, vi håber at få endelig tilsagn fra **Rikke Dalsgaard Hansen**, ph.d., Kræftens Bekæmpelse, der forsker i rugs formentlige gavnlige virkning på prostatakræft i kombination med motion. Se nærmere på PROPA's hjemmeside, eller kontakt lokalformanden for Roskilde, Jørgen Hindhede, for endelig bekræftelse, herunder evt. programændring. Der kan købes kaffe/the og kage, pris kr. 15,-.

Tilmelding: Senest mandag den 5. november kl. 13.00 til Kræftens Bekæmpelse i Roskilde, tlf. 46 30 46 60 eller på e-mail til roskilde@cancer.dk

Holbæk

Onsdag den 14. november

Fra kl.: 19.00 til ca. kl. 21.30.

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Hasselvænget 5, Holbæk

Emne: Alment om prostatakræft; diagnose, behandling og det videre forløb som patient. Den nyudnævnte overlæge, kikkertkirurg ved Roskilde Sygehus' urologiske afdeling, **Hans-Erik Wittendorff** fortæller og svarer på spørgsmål. Alle er velkomne også med pårørende, samt medlemmer af PROPA. Der er gratis adgang og kaffe.

Tilmelding: Inden fredag den 9. november 2012, helst pr. e-mail til Bendt Larsen bendterik@nypost.dk eller tlf. 59 18 20 09 - mobil 20 16 48 59.

Næstved

Tirsdag den 27. november

Fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Sted: Næstved Sygehus, foredragssalen på den gamle sygeplejeskole (Følg vejen mellem den store parkeringsplads og sygehusbygningen, til højre for sygehusbygningen, her kommer den gl. sygeplejeskoles bygning på venstre hånd. Indgangen markeres med PROPA skilte).

Emne: Fagligt relevant oplæg med efterfølgende gruppearbejde. Grupperne inddeles efter sygdomsforløb og de erfaringer

man har derfra. Damerne kommer i en gruppe for sig. Foredragsholder vil senere blive offentliggjort, (vi tilstræber en kvindelig foredragsholder). Efterfølgende går vi alle i plenum, til kaffe/the, kage og socialt samvær. Pris for deltagelse kr. 25 per person.

Tilmelding: Senest torsdag den 22. nov. til Kræftrådgivningen i Næstved, tlf. 55 74 04 00, eller hg@cancer.dk med oplysning om navn og antal deltagere.

Roskilde

Torsdag den 6. december

Fra kl. 18.00 til kl. 22

Sted: Roskilde Sygehus, indgang 24, mødelokale 1+2, Køgevej 7-13, 4000 Roskilde.

Emne: Julearrangement i lighed med tidligere år, herunder amerikansk lotteri. Kender du en person eller et firma, der kunne tænkes at ville give en gave til lotteriet, kontakt lokalformanden for Roskilde, Jørgen Hindhede. Deltagerantallet er som tidligere år begrænset til 40 personer grundet lokalernes størrelse. Pris pr. deltager kr. 150,- omfattende maden, 1 øl + 1 snaps. Yderligere drikkevarer kan købes til rimelige priser.

Tilmelding: Bindende tilmelding senest torsdag den 29. november til Kræftens Bekæmpelse i Roskilde, tlf. 46 30 46 60 eller på e-mail til roskilde@cancer.dk

Region Fyn

Odense - Stormøde

Onsdag den 5. september

Fra kl. 14.00 til kl. 17.00

Sted: Odin Havnepark, Lumbyvej 11, 5000 Odense C

Emne: Prostatakræftsygdommens diagnosticering og behandling - herunder de nyeste behandlingsmuligheder. **Ledende overlæge Ulla Geertsen** m.fl. Odense Universitetshospital. Der vil blive lejlighed til at stille spørgsmål.

Stormødet, der også er åbent for ikke-medlemmer af PROPA, vil blive annonceret i dagspressen. Af hensyn til arrangementet er tilmelding nødvendig. Deltagelse er gratis.

Tilmelding: skal ske til PROPAs sekretariat, Jernbanegade 23 B, 4000 Roskilde på telefon 33 12 78 28 eller pr. e-mail til kib@propa.dk senest mandag den 3. september kl. 12.00.
Der er rigelig og fri parkering ved Odin Havnepark.

Odense

Tirsdag den 18. september

Fra kl. 19.00 til kl. 21.30

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Vesterbro 46, Odense

Emne: Behandling, operation og eventuelle følgevirkninger

- Operation kontra strålebehandling
- Nervebesparende behandling ved prostatakræft
- Konsekvenser af ny filterfunktion i forhold til patienter med prostatakræft

Foredrag ved ledende **overlæge**

Ulla Geertsen, Urologisk afdeling, Odense Universitetshospital.

Der vil blive lejlighed til at stille spørgsmål. Der serveres kaffe, the, frugt og småkager.

Tilmelding: Kræftens Bekæmpelse, Vesterbro 46, Odense på tlf. 66 11 32 00, senest fredag den 14. september.

Svendborg

Tirsdag den 25. september

Fra kl. 19.15 til kl. 21.00

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Brogade 35, Svendborg

Emne: Erfaringsudveksling for såvel patienter som pårørende

Tilmelding: Svend Ejlersen, tlf.: 62 22 62 16, e-mail: ejlersen@post.tele.dk

Odense

Tirsdag den 16. oktober

Fra kl. 19.00 til kl. 21.30

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Vesterbro 46, Odense

Emne: Strålebehandling, kemoterapi og nye medicinske behandlingsformer til metastatisk prostatakræft. Foredrag ved **reservelæge**

Jon Henriksen, Onkologisk afdeling, Odense Universitetshospital. Der vil blive lejlighed til at stille spørgsmål. Der serveres kaffe, the, frugt og småkager.

Tilmelding: Kræftens Bekæmpelse, Vesterbro 46, Odense på tlf. 66 11 32 00
senest fredag den 12. oktober

Faaborg

Tirsdag den 23. oktober

Sted: Hotel Faaborg Fjord
PROSTA-VITA møde se side 19

Svendborg

Tirsdag den 30. oktober

Fra kl. 19.15 til kl. 21.00

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Brogade 35, Svendborg

Emne: Erfaringsudveksling for såvel patienter som pårørende

Tilmelding: Svend Ejlersen, tlf.: 62 22 62 16, e-mail: ejlersen@post.tele.dk

Svendborg

Tirsdag den 20. november

Fra kl. 19.15 til kl. 21.00

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Brogade 35, Svendborg

Emne: Julefrokost

Tilmelding: Svend Ejlersen, tlf.: 62 22 62 16, e-mail: ejlersen@post.tele.dk

Odense

Tirsdag den 27. november

Fra kl. 18.00 til kl. 21.00

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Vesterbro 46, Odense

Emne: Vi spiser og hygger os med julesange og -historier. Pris: Smørrebrød/vin/øl/sodavand per person kr. 100,-
Mødet er for patienter og pårørende

Tilmelding: Kræftens Bekæmpelse, Vesterbro 46, Odense på tlf. 66 11 32 00, senest fredag den 23. november.

Region Nordjylland

Aalborg

Fredage i lige uger

Fra kl. 10.00 til kl. 12.00

Sted: Forhallen på Sygehus Syd, Hobrovej 18-22, Aalborg

Emne: "Patient til patient" er et samarbejde mellem Nordjyske patientforeninger og Aalborg Sygehus. PROPA deltager i dette samarbejde og har træffetid for mænd med prostatakræft freda-

ge i lige uger. Pårørende er også meget velkomne.

Frederikshavn

Torsdag den 6. september

Fra kl. 19.00 til kl. ca. kl. 21.30

Sted: Sygehus Vendsyssel, mødelokale 2, Barfredsvej 83. 9900 Frederikshavn

Emne: "Shared care" samarbejdsprojekt mellem de urologiske afdelinger og almen praksis, filterfunktion ved akut kræftpakke forløb og nyere behandlingstiltag, ved **overlæge Ole K. Sørensen**, Frederikshavn Sygehus og **overlæge Niels Chr. Langkilde**, Aalborg Sygehus. Patienter, pårørende og andre interesserede er velkomne.

Tilmelding: Senest tirsdag den 4. september kl. 12.00 til Willy Larsen, tlf. 98 17 04 03 eller Poul Erik Christensen, tlf. 98 23 61 29, e-mail pec@nordfiber.dk

Aalborg

Mandag den 17. september

Fra kl. 17.00 til ca. kl. 19.30

Sted: Sygehus Nord Aalborg, Auditoriet, Reberbanegade 15, 9100 Aalborg

Emne: Behandling af prostatakræft i Danmark

Ledende overlæge **Mats Holmberg** og kirurgisk overlæge **Niels Chr. Langkilde** vil give en præsentation af de forskellige behandlingsmuligheder, og hvor de findes. De vil orientere om mulighederne for at blive henvist til de relevante behandlingssteder, om pakkeforløb og behandlingsgaranti, samt muligheden for at blive henvist til behandling i udlandet, f.eks. til protonbehandling.
I dette interessante møde, deltager også nogle norske prostatakræfttramte, fra Sørlandet.

Vor norske søsterorganisation PROFO arrangerer turen til Aalborg, da man fra norsk side gerne vil vide mere om, hvilke behandlingsmuligheder der findes i Danmark.

Efter mødet på sygehuset vil der, for dem, der har lyst, blive arrangeret fællesspisning på Duus

Vinkælder, med fine muligheder for at udveksle venskabelige erfaringer. Grib chancen, arrangementet kan blive starten på et tættere samarbejde med vore norske kolleger. Middagen er for egen regning.

Tilmelding: Senest den 11. september til Willy Larsen tlf.: 98 17 04 03 eller Poul Erik Christensen, tlf.: 98 23 61 29/20 15 04 41, e-mail: pec@nordfiber.dk.

Nykøbing Mors

Onsdag den 3. oktober 2012

Fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Sted: Støberisalen, Biblioteket, Holgersgade 7, 7900 Nykøbing M.

Emne: Hjælp til at restituere inkontinens og rejsningsproblemer, ved forfatter og akupunktør **Hans Erik Foldberg**. Mænd vil have klar besked! Kan problemet udbedres eller ej? Det afhænger af flere faktorer. Derfor må man se ind ad flere veje, når man skal udbedre problemer som inkontinens og rejsningsproblemer. Kan kroppen genopbygge nerveforsyning efter operation? Hvad siger forskningen? Hvad siger erfaringen? Efter 24 års erfaring med behandling af kroniske lidelser og eftervirkninger af mange forskellige operationer vil akupunktør, underviser og forfatter Hans Erik Foldberg dele ud af sin viden.

Tilmelding: Senest den 1. oktober til Sven Thor Larsen, tlf. 97 72 23 43, e-mail: sventhor@mail.tele.dk, eller Knud Meelsen, tlf. 97 72 20 97/29 44 20 97.

Region Midtjylland

Aarhus

Den første mandag i hver måned

Fra kl. 18.30 til kl. 21.00

Adresse: Hejmdal, Kræftpatienternes Hus, Peter Sabros Gade 1, 8000 Aarhus C.

Emne: Samtalegruppe for prostatakræftpatienter og deres pårørende (erfaringsudveksling)

Tilmelding: Gerne ugen før til Niels Erik Juul Henriksen, neh@propa.dk eller på 82 43 99 00

Herning

Tirsdag den 18. september

Fra kl. 19.00 til kl. 21.30

Sted: Herning Frivillig Center (Codan huset), Fredensgade 14, 7400 Herning. Der kan købes kaffe/te med kage.

Emne: Nyeste udvikling inden for behandling af prostatakræft ved **overlæge Jørgen Johansen**, Holstebro sygehus. For patienter, pårørende og andre interesserede

Tilmelding: Med navn, adresse, antal og tlf. nr. senest fredag den 14. september kl. 12.00 til Kræftens Bekæmpelses Rådgivningscenter Herning. Tlf. nr. 96 26 31 60 eller e-mail: herning@cancer.dk - mærket PROPA

Aarhus

Tirsdag den 2. oktober

Fra kl. 19.30 til kl. 21.00

Sted: Skejby Sygehus, Brendstrupgårdsvej 100, Indkørsel 1. Vi mødes 19.30 i indgangen til Onkologisk afdelings nye bygning på Skejby Sygehus.

Emne: Kl. 19.30 Rundvisning i den nye Onkologiske afdeling. Kl. 20.00 - 21.00: Udvendig strålebehandling og brachyterapi, samt mulighed for spørgsmål. Vi vises rundt af **Professor Morten Høyer** og **afdelingssygeplejerske Dorte Mortensen**.

Tilmelding: Senest mandag den 24. september, pr. e-mail til aarhus@propa.dk eller telefonsvarer på 22 38 26 24.

Aarhus

Mandag den 12. november

Fra kl. 18.30 til kl. 21.00

Sted: Frivillighuset, Sct. Pauls Gade 25, Baghuset, 8000 Aarhus C.

Emne: Vi ser den nye DVD om prostatakræft, og derefter kommer **Læge Maria Ervandian** og fortæller om sit ph.d projekt om bivirkninger ved behandling af prostatakræft og livskvalitet for prostatakræftpatienter.

Tilmelding: Senest mandag den 5. november, pr. e-mail til aarhus@propa.dk eller telefonsvarer på 22 38 26 24.

Herning

Tirsdag den 13. november

Fra kl. 19.00 til kl. 21.30

Sted: Herning Frivillig Center, Fredensgade 14, 7400 Herning (Codan huset)

Emne: Vi ser den nye DVD om prostatakræft. Derefter erfaringsudveksling og hyggeligt samvær.

Tilmelding: Med navn og adresse, antal og tlf. nr. senest fredag den 9. november 2012 kl. 12.00 til Kræftens Bekæmpelses Rådgivningscenter Herning, tlf. nr. 96 26 31 60 eller e-mail: herning@cancer.dk - mærkes PROPA.

Aarhus

Torsdag den 29. november

Fra kl. 13.00 til kl. 16.00

Sted: Restaurant Pinden, Skolegade, 8000 Aarhus C.

Emne: Julefrokost i pårørende gruppen, vi tager vore mænd med, hvis de har lyst til at høre på os.

Tilmelding: Senest mandag den 29. oktober, pr. e-mail til kirsten.strand@pc.dk eller 25 36 41 86.

Region Sydjylland

Aabenraa

Anden tirsdag i hver måned (undtaget juli og december)

Fra kl. 13.00 til kl. 15.00

Sted: Nørreport 4.1., 6200 Aabenraa

Emne: Træffetid for mænd med prostatakræft. Træf tidligere eller nuværende patienter fra PROPA. Pårørende er også velkomne.

Tilmelding: Til Kræftens Bekæmpelse i Aabenraa, tlf. 74 62 51 50

Tønder

Mandag den 3. september

Fra kl. 19.00 til kl. 21.30

Sted: Tønder Medborgerhus, Østergade 63, 6270 Tønder

Emne: Bestyrelsen for PROPA i region Sydjylland vil fortælle om patientforeningen og dens opgaver, samt vise den nye DVD-film om behandling af prostatakræft. Spørgsmål og erfaringsudveksling. Alle medlemmer, pårørende samt andre interesserede er velkomne. Der bliver serveret kaffe/the med kage.

Tilmelding: Til regionsformand Karl Pedersen, e-mail: kp@propa.dk mærket "Tønder" eller pr. telefon 74 42 75 05/29 72 92 46.

Kolding

Lørdag den 22. september

Fra kl. 10.00 til kl. ca. 13.00

Sted: P-pladsen med indkørsel fra Svanemosevej, mellem nr. 18 og 20.

Emne: Guidet tur i Svanemosen, syd for Kolding. Svanemosen er en af Sydjyllands mange natur- og kulturperler. Naturgruppen "Skovtrolden" vil guide og fortælle på turen rundt i mosen. Praktisk udepåklædning nødvendig. Medbring selv kaffe/the/frokost som kan nydes i en pause på turen. Turen er beklageligvis ikke kørestolsvenlig.

Tilmelding: Inden den 18. september, til Peter Uldall Juhl, e-mail: peter.u.juhl@bjert.dk, SMS: 23 95 28 61, eller telefon 75 57 28 60.

Esbjerg

Tirsdag den 2. oktober

Fra kl. 16.30 til kl. 18.30

Sted: Sædden Kirke, lokale 4, Fyrvej 30, 6710 Esbjerg V (bag Sædding centret)

Emne: "Tøsekomssammen" for pårørende til prostatakræftpatienter.

Disse pårørende er ofte påvirket af partnerens sygdom, i højere grad end det erkendes.

Dagen vil være en hyggelig sammenkomst, hvor de pårørende er i centrum.

Der vil være rig mulighed for at få kontakt med andre pårørende, og evt. fremtidig mødevirksomhed kan drøftes.

Oplægsholder **Birthe Olsen**, Roskilde, bestyrelsesmedlem i Prostatakræftforeningen PROPA's landsbestyrelse og enke efter prostatakræftpatient.

Tilmelding: Senest lørdag den 29. sept. 2012 til Tove Kilsgaard på tlf. 40 53 55 55 eller e-mail: kilsgaard@webspeed.dk.

Vejle

Onsdag den 3. oktober

Fra kl. 17.00 til kl. 20.00

Sted: "Underhuset" på Vejle Sygehus, Kabbeltoft 25, 7100 Vejle

Emne: Prostata- og brystkræft-ramte mænd og kvinder, som bliver behandlet for deres sygdom, rammes ikke sjældent af knogleskørhed, også kaldet osteoporose. Nu findes ny viden og behandling, som kan forhale udviklingen af knogleskørhed og udbedre knoglerelaterede problemer i forbindelse med metastaser. Dansk Brystkræft Organisation, DBO og Prostatakræftforeningen PROPA indbyder til møde om emnet, hvor **Overlæge, ph.d. Pia Eiken**, Hillerød Hospital og **læge, ph.d. studerende Mads Hvid Poulsen**, Odense Universitetshospital, vil fortælle om de nye muligheder og om, hvordan dine knogler kan styrkes. Der serveres en forfriskning i pausen.

Tilmelding: Senest onsdag den 26. september til Marie Lykke Rasmussen, DBO på tlf. 66 13 31 34, e-mail: marie.lykke.rasmussen@brystkraeft.dk

Kolding

Mandag den 22. oktober

Fra kl. 19.00 til kl. 21.30

Sted: KUC, Ågade 27, 6000 Kolding

Emne: Bestyrelsen for PROPA i region Sydjylland vil fortælle om patientforeningen og dens opgaver, samt vise den nye DVD-film om behandling af prostatakræft. Spørgsmål og erfaringsudveksling. Alle medlemmer, pårørende samt andre interesserede er velkomne. Der bliver serveret kaffe/the med kage.

Tilmelding: Til næstformand Peter Uldall Juhl, e-mail: peter.u.juhl@bjert.dk mærket "Kolding", eller pr. tlf. 75 57 28 60/23 95 28 61.

Aabenraa

Mandag den 12. november

Fra kl. 19.00 til ca. 21

Sted: Kræftrådgivningen i Aabenraa, Nørreport 4,1, 6200 Aabenraa

Emne: Bestyrelsen for Prostatakræftforeningen PROPA i region Sydjylland vil fortælle om patientforeningen og dens opgaver, samt vise den nye DVD-film om behandlingen af prostatakræft. Spørgsmål og erfaringsudveksling. PROPA region Sydjylland indbyder alle medlemmer, pårørende samt interesserede til en informationsaften.

Der bliver serveret kaffe/the med kage.

Tilmelding til regionsformand Karl Pedersen, e-mail: karl.pedersen@stofanet.dk mærket Aabenraa, eller telefon 74 42 75 05/ 29 72 92 46

Esbjerg

Onsdag den 28. november

Fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Sted: Sædden Kirke, Fyrvej 30, 6710 Esbjerg

Emne: Prostatakræft og parforhold - en personlig beretning ved **Marianne og Jens**, der er pårørende og prostatakræftpatient. Behandlingen af prostatakræft kan have alvorlige konsekvenser for seksualiteten. Alligevel tales der kun lidt om de spørgsmål dette rejser for parforhold og livskvalitet, for emnet er både svært og tabubelagt. Hvordan opleves det som mand, at blive ramt på potensen? Hvordan er det at være kone/samlever/kæreste, når manden får prostatakræft? Er det muligt at bevare sit sexliv, og hvor kan man hente hjælp? Parret fortæller om deres liv med prostatakræft. Om at gennemleve kriser, om behandlingen og dens bivirkninger, og om den udfordring det er for begge, når behandlingen får konsekvenser for seksualiteten.

Der indgår små musikalske indslag og efterfølgende er der lejlighed til spørgsmål og debat. Foredraget henvender sig til patienter og pårørende i region Sydjylland. Der bliver serveret kaffe/the med kage.

Tilmelding: Senest mandag den 19. november 2012 til Kilsgaard e-mail: kilsgaard@webspeed.dk eller telefon: 40 53 55 55. Opgiv venligst antal deltagere.

VELKOMMEN i Prostatakræftforeningen PROPA

PROPA arbejder for at:

- øge oplysningen om prostatakræft
- støtte forskning i sygdommen

Støt dig selv! Bliv medlem!

Indmeld dig på www.propa.dk eller tlf. 33 12 78 28

Bestyrelsesmedlemmer og suppleanter

Medlemmer og andre interesserede bedes så vidt muligt henvende sig lokalt

Landsbestyrelsen

Landsformand

K. B. Madsen, Baldersvej 19,
4000 Roskilde
tlf. 46 37 41 09, mobil 40 13 15 47
e-mail: madsenkb@mail.dk

Næstformand og regionsformand Sjælland

Svend Ejvin Jensen,
Havnevej 18, 2. tv,
4000 Roskilde,
tlf. 24 27 49 06
e-mail: svendejvin@gmail.com

Kasserer

Kaj Rotbøl,
Boesvangen 2, 7120 Vejle Ø,
tlf. 97 70 20 90 / 24 95 67 04,
e-mail: kr@prostatakraeft.dk

Regionsformand Hovedstaden inkl. Bornholm

Paul Samsøe, Høyrups Alle 28 B,
2900 Hellerup
tlf. 40 35 35 16
e-mail: paul@paulsamsøe.dk

Regionsformand Fyn og omliggende øer

Per Jensen, Skovløkke 3,
5700 Svendborg
tlf. 62 22 05 06,
e-mail: propafyn@gmail.com

Regionsformand Nordjylland

Poul Erik Christensen
Hammershøj 47,
Øland, 9460 Brovst
Tlf. 98 23 61 29,
e-mail: pec@nordfiber.dk

Regionsformand Midtjylland

Niels Erik Juul Henriksen
P.P. Ørumdgade 2, st.tv.,
8000 Aarhus C
Tlf. 82 43 99 00 / 20 60 52 39
e-mail: neh@propa.dk

Regionsformand Syddjylland

Karl Pedersen
Egernvej 22, 6400 Sønderborg
Tlf. 74 42 75 05,
e-mail: karl.pedersen@stofanet.dk

Bestyrelsesmedlem

Michael Korsgaard Sørensen,
Sundhaven 10,
Vindeby, 5700 Svendborg
Tlf. 66 11 11 23
e-mail: mks@propa.dk

Pårørende-repræsentant

Birthe Olsen, Maglekæret 20B,
2680 Solrød Strand,
tlf. 56 87 08 34
e-mail: juliesofie2003@yahoo.dk

Suppleanter til Landsbestyrelsen

Hovedstaden inkl. Bornholm
Roman Sumczynski,
Baunevænget 50,
Nødebo, 3480 Fredensborg
Tlf. 48 48 32 83 / 25 62 28 55,
e-mail: roman@lic-mail.dk

Sjælland

Jørgen Hindhede,
Ibsgården 170, 4000 Roskilde
Tlf. 46 36 17 82 / 20 11 16 60
e-mail: privat@advogh.dk

Fyn og omliggende øer

Svend Ejlertsen, Sundbrovej 76,
5700 Svendborg, tlf 62 22 62 16
e-mail: ejlertsen@post.tele.dk

Nordjylland

Sven Thor Larsen,
Lillerisvej 15, Fredsø,
7900 Nykøbing Mors
Tlf 97 72 23 43
e-mail: sventhor@mail.tele.dk

Midtjylland

Egon Lambæk,
Gudenåvej 89, 7400 Herning
Tlf. 97 12 52 95
e-mail: jyttta.egon@mail.dk

Syddjylland

Peter Uldall Juhl,
Bjert Vestervang 19, 6091 Bjert
Tlf. 75 57 28 60 / 23 95 28 61
e-mail: peter.u.juhl@bjert.dk

Pårørende-repræsentant

Inga Elsebeth Jensen,
Danmarksgade 20 1. th.
9900 Frederikshavn
tlf. 26 29 27 47, e-mail:
ingaelisabeth@youseeme.dk

Tilknyttet med særlige opgaver

Redaktør

Werner Klinth Jensen,
Klosterengen 89, 4000 Roskilde
tlf. 46 37 12 56,
e-mail: wkj@propa.dk

Sekretariatsleder

Kirsten Bak,
Jernbanegade 23 B,
Postboks 640, 4000 Roskilde
Tlf. 33 12 78 28, ma.-fr. kl. 10-14,
e-mail: sekretariat@propa.dk

Regionsbestyrelse og lokalgrupper i Hovedstadsregionen

Regionsbestyrelse

Regionsformand: Paul Samsøe,
Høyrups Allé 28 B,
2900 Hellerup
Tlf. 39 61 29 14/40 35 35 16
e-mail: paul@paulsamsøe.dk

Næstformand: Roman Sumczynski,
Baunevænget 50,
Nødebo, 3480 Fredensborg
Tlf. 48 48 32 83,
e-mail: roman@lic-mail.dk

Kasserer: Kai Verner Nielsen
Strandhaven 136,
2665 Vallensbæk Strand
Tlf. 42 40 26 28,
e-mail: kaiverner@yahoo.dk

Konsulent for bestyrelsen:
Jørgen Petersen
Jernbanealle 34,
3060 Espergærde, Tlf. 49 13 57 07
e-mail: jobe@email.dk

Lokalgrupper

Lokalgruppe Storkøbenhavn

Formand: Paul Samsøe,
Høyrups Allé 28 B,
2900 Hellerup
Tlf. 39 61 29 14/ 40 35 35 16
e-mail: paul@paulsamsøe.dk

Næstformand: Jens Nielsen,
Sortedam Dosserring 95A 3.tv,
2100 København Ø
Tlf. 35 43 00 84,
e-mail: sortedam@post9.tele.dk

Axel Petersen,
Søvej 6B, 2880 Bagsværd
Tlf. 21 28 31 97,
email: axel@petersen.mail.dk

Christina Lohmann,
Gråpilevej 4, 2880 Bagsværd
Tlf. 44 98 61 13 / 40 27 36 96,
e-mail: solilohmann@privat.dk

Lokalgruppe Nordsjælland

Formand: Roman Sumczynski,
Baunevænget 50, Nødebo,
3480 Fredensborg
Tlf. 48 48 32 83,
e-mail: roman@lic-mail.dk

Næstformand: Preben Byskov,
Idrætsvej 19, 3200 Helsingør
Tlf. 24 25 74 07,
e-mail: byskov@larsen-byskov.dk

Lokalgruppe Vestegnen

Formand: Kai Verner Nielsen,
Strandhaven 136,
2665 Vallensbæk Strand
Tlf. 42 40 26 28,
e-mail: kaiverner@yahoo.dk

Næstformand: Finn Gerdes,
Strandmarksvej 46 2.th.
2650 Hvidovre, Tlf. 61 78 84 04,
e-mail: fge@hvidovre.dk

Lokalgruppe Amager

Formand: Jacob Løve,
Amager Landevej 88, 1. tv,
2770 Kastrup, Tlf. 32 51 03 90,
e-mail: jaconi@mail.dk

Lokalgruppe Bornholm

Kontaktperson: Flemming Vibe,
Fiskergade 11, 3740 Svaneke
Tlf. 48 25 17 75,
e-mail: viri@mail.dk

Regionsbestyrelse og lokalgrupper for øvrige Sjælland

Regionsbestyrelse

Regionsformand: Svend Ejvin
Jensen, Havnevej 18, 2.tv.,
4000 Roskilde, Tlf. 24 27 49 06,
e-mail: svendejvin@gmail.com

Næstformand: Jørgen Hindhede,
Ibsgården 170, 4000 Roskilde
Tlf. 46 36 17 82 / 20 11 16 60,
e-mail: privat@advøjh.dk

Kasserer: Birthe Olsen,
Maglekæret 20B,
2680 Solrød Strand, Tlf. 56 87 08 34
e-mail: juliesofie2003@yahoo.dk

Bendt Larsen, Asminderupvej 96,
4390 Vipperød, Tlf. 59 18 20 09,
e-mail: bendterik@dlgpost.dk

Asbjørn Rasmussen
Østre Allé 18, 4800 Nykøbing F
Tlf. 22 87 40 21,
e-mail: asseras@rasmussen.mail.dk

Hans-E. Pedersen, Egernvænget
22, Brøderup, 4733 Tappernøje
Tlf. 44 95 13 03 / 40 17 53 03,
e-mail: hans-e@email.dk

Lokalgrupper

Nordvestsjælland-gruppen

Bendt Larsen, Asminderupvej
96, 4390 Vipperød,
Tlf. 59 18 20 09,
e-mail: bendterik@dlgpost.dk

Svend Ejvin Jensen,
Havnevej 18, 2.tv.,
4000 Roskilde
Tlf. 24 27 49 06,
e-mail: svendejvin@gmail.com

Guldborgsund-gruppen

Formand: Asbjørn Rasmussen,
Østre Allé 18, 4800 Nykøbing F
Tlf. 22 87 40 21, e-mail:
asseras@rasmussen.mail.dk

PR-medlem: Mogens Klarskov,
Bomstræde 13, 4880 Nysted
Tlf. 24 48 94 27,
e-mail: mk1941@mail.dk

Eyvind Stonor,
Lollandsvej 6, Gedesby Strand,
4874 Gedser
Tlf. 54 17 01 26 / 21 47 35 25

Næstved-gruppen

Formand: Hans-E. Pedersen,
Egernvænget 22, Brøderup,
4733 Tappernøje
Tlf. 44 95 13 03 / 40 17 53 03,
e-mail: hans-e@email.dk

Kasserer: Poul Erik Andersen,
Sneserevej 50, 4733 Tappernøje
Tlf. 20 87 43 91,
e-mail: pejk@email.dk

Hugo Lauritzen,
Kjeld Abells Vej 6,
4700 Næstved
Tlf. 39 46 44 25 / 22 79 26 24,
e-mail: hugo.lauritzen@stofanet.dk

Roskilde-gruppen

Formand: Jørgen Hindhede,
Ibsgaarden 170, 4000 Roskilde
Tlf. 46 36 17 82 / 20 11 16 60,
e-mail: privat@advojh.dk

Poul Nørgaard, Ahornlunden 9,
2.tv., 4000 Roskilde
Tlf. 46 13 83 08,
e-mail: ahorn9@live.dk

Pårørende-repræsentant:

Birthe Olsen, Maglekæret 20 B,
2680 Solrød Strand
Tlf. 56 87 08 34,
e-mail: juliesofie2003@yahoo.dk

Boye Koch,
Lille Højbrøndstræde 3 B,
4000 Roskilde, Tlf. 40 28 47 70,
e-mail: fotograf@boyekoch.dk

Sorø-gruppen

Formand: Svend Ejvin Jensen,
Havnevej 18, 2.tv.,
4000 Roskilde
Tlf. 24 27 49 06,
e-mail: svendejvin@gmail.com

Regionsbestyrelse og lokalgrupper på Fyn og omliggende øer

Regionsbestyrelse Fyn

Regionsformand: Per Jensen,
Skovløkke 3, 5700 Svendborg
Tlf. 62 22 05 06
e-mail: propafyn@gmail.com

Næstformand: Svend Ejlersen,
Sundbrovej 76, 5700 Svendborg
Tlf. 62 22 62 16,
e-mail: ejlersen@post.tele.dk

Michael Korsgaard Sørensen,
Sundhaven 10,
Vindeby, 5700 Svendborg
Tlf. 66 11 11 23,
e-mail: mks@propa.dk

Lokalgrupper

Lokalgruppe Faaborg

Formand: Per Jensen
Skovløkke 3, 5700 Svendborg
Tlf. 62 22 05 06
e-mail: propafyn@gmail.com

Lokalgruppe Odense

Formand: Viggo Breckling,
Nr. Lyndelse Vej 22, Højby,
5260 Odense S
Tlf. 65 95 91 17,
e-mail: viggo@webspeed.dk

Kasserer: Dorte Hartmann,
Flintagerløkken 53,
5230 Odense SV
Tlf. 65 96 16 62/61 60 16 62,
e-mail: dhartmann@ofir.dk

Erik Østergaard, Poppelhaven 91,
5240 Odense NØ
Tlf. 40 27 05 28,
e-mail: tryk-analyse@galnet.dk

Lokalgruppe Svendborg

Formand: Svend Ejlersen,
Sundbrovej 76, 5700 Svendborg
Tlf. 62 22 62 16,
e-mail: ejlersen@post.tele.dk

Kasserer: Michael Korsgaard
Sørensen, Sundhaven 10,
Vindeby, 5700 Svendborg
Tlf. 66 11 11 23,
e-mail: mks@propa.dk

Per Jensen
Skovløkke 3, 5700 Svendborg
Tlf. 62 22 05 06
e-mail: propafyn@gmail.com

Regionsbestyrelser og lokalgrupper for region Nordjylland

Regionsbestyrelse for region Nordjylland

Regionsformand: Poul Erik Christensen, Hammershøj 47, Øland, 9460 Brovst
Tlf. 98 23 61 29 / 20 15 04 41,
e-mail: pec@nordfiber.dk

Næstformand: Sven Thor Larsen, Lillerisvej 15, Fredsø, 7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 72 23 43,
e-mail: sventhor@mail.tele.dk

Kasserer: Willy Larsen, Åvej 24, Lindholm, 9400 Nørresundby
Tlf. 98 17 04 03 / 40 40 26 04,
e-mail: wlarsen@hotmail.com

Sekretær: Karen Hansen, Sorthøj 165, 9000 Aalborg
Tlf. 98 18 52 95,
e-mail: hansenkaren@hotmail.dk

Ole M Jensen, Lundhøjparken 2, 9800 Hjørring
Tlf. 98 97 72 76 / 98 92 36 83
sommer / 20 33 24 84,
e-mail: omj@has.dk

Pårørende-repræsentant:

Inga Elisabeth Jensen, Danmarksgade 20 1.th., 9900 Frederikshavn
Tlf. 26 29 27 47, e-mail: ingaelisabeth@youseeme.dk

Lokalgrupper Lokalgruppe Thy/Mors

Formand: Sven Thor Larsen, Lillerisvej 15, 7900 Nykøbing M
Tlf. 97 72 23 43,
e-mail: sventhor@mail.tele.dk

Næstformand: Ole Jensen, Syrenvej 38, 7700 Thisted
Tlf. 97 92 53 70,
e-mail: oletand@mvbmail.dk

Lokalgruppe Nordjylland

Formand: Poul Erik Christensen, Hammershøj 47, Øland, 9460 Brovst
Tlf. 98 23 61 29/20 15 04 41,
e-mail: pec@nordfiber.dk

Ole M. Jensen, Lundhøjparken 2, 9800 Hjørring
Tlf. 98 92 36 83/20 33 24 84/
sommer 98 97 72 76,
e-mail: omj@has.dk

Willy Larsen, Åvej 24, Lindholm, 9400 Nørresundby
Tlf. 98 17 04 03/40 40 26 04,
e-mail: wlarsen@hotmail.com

Regionsbestyrelser og lokalgrupper for region Midtjylland

Regionsbestyrelse for region Midtjylland

Regionsformand: Niels Erik Juul Henriksen, P.P. Ørums Gade 2, st.tv., 8000 Aarhus C
Tlf. 82 43 99 00 / 20 60 52 39,
e-mail: neh@propa.dk

Næstformand: Egon Lambæk, Gudenåvej 89, 7400 Herning
Tlf. 97 12 52 95,
e-mail: jyttta.egon@mail.dk

Kasserer: Preben Sørensen, Ovesdal 17, 8320 Mårslet
Tlf. 86 29 35 67,
e-mail: tinaogpreben@mail.dk

Sekretær: Bent Daniel Kristensen, Dalgasgade 9. 1.tv., 7400 Herning, Tlf. 97 12 37 65,
e-mail: bdk@lcdk.dk

Pårørende-repræsentant: Kirsten Strand, Skejbygårdsvej 36, st.tv., 8240 Risskov
Tlf. 25 36 41 86 / 86 21 41 26,
e-mail: kirsten.strand@pc.dk

Benny Christiansen, Ll. Nørreeris, Nørreerisvej 5, 8382 Hinnerup
Tlf. 86 98 67 98,
e-mail: bc@propa.dk

Lokalgrupper Lokalgruppe Aarhus

Formand: Benny Christiansen, Ll. Nørreerisvej 5, 8382 Hinnerup
Tlf. 86 98 67 98,
e-mail: bc@propa.dk

Sekretær og pårørende-repræsentant:

Kirsten Strand, Skejbygårdsvej 36, st.tv., 8240 Risskov
Tlf. 25 36 41 86 / 86 21 41 26,
e-mail: kirsten.strand@pc.dk

Preben Sørensen, Ovesdal 17, 8320 Mårslet
Tlf. 86 29 35 67,
e-mail: tinaogpreben@mail.dk

Erling Rosendahl, A. Andersens Vej 26, 8 600 Silkeborg
Tlf. 86 81 09 05,
e-mail: rosendahl@rostech.dk

Niels Erik Juul Henriksen, P.P. Ørums Gade 2, st.tv., 8000 Aarhus C
Tlf. 82 43 99 00 / 20 60 52 39,
e-mail: neh@propa.dk

Lokalgruppe Midtvest

Formand: Egon Lambæk, Gudenåvej 89, 7400 Herning
Tlf. 97 12 52 95,
e-mail: jyttta.egon@mail.dk

Sekretær: Bent Daniel Kristensen, Dalgasgade 9, 1.tv., 7400 Herning
Tlf. 97 12 37 65,
e-mail: bdk@lc-dk.dk

Kasserer: Kaj Bjerg, Birkevej 18, 6973 Ørnholm
Tlf. 97 38 61 72

Pårørende-repræsentant: Peter Jørgensen, Svanevej 19, 7400 Herning
Tlf. 97 22 07 63,
e-mail: peter@joorgensen.dk

Egon Møller, Søvnøget 60, 7451 Sunds
Tlf. 97 14 30 14,
e-mail: egonmoller@mail.dk

Regionsbestyrelser og lokalgrupper for region Syddjylland

Regionsbestyrelse for region Syddjylland

Regionsformand: Karl Pedersen, Egernvej 22, 6400 Sønderborg
Tlf. 74 42 75 05/29 72 92 46,
e-mail: karl.pedersen@stofanet.dk

Næstformand: Peter Uldall Juhl, Bjert Vestervang 19, 6091 Bjert
Tlf. 75 57 28 60 / 23 95 28 61,
e-mail: peter.u.juhl@bjert.dk

Kasserer: Tove Kilsgaard, Susåvænget 39, 6710 Esbjerg V
Tlf. 40 53 55 55,
e-mail: kilsgaard@webspeed.dk

Sekretær: Betty Würtz, Sdr. Skadsvej 32, 6705 Esbjerg Ø
e-mail: bw-skads@live.dk

Lokalgrupper Lokalgruppe Syd

Formand: Karl Pedersen, Egernvej 22, 6400 Sønderborg
Tlf. 74 42 7 505 / 29 72 92 46,
e-mail: karl.pedersen@stofanet.dk

Ejnar Jørgensen, Hovedgaden 42, 6360 Tinglev.
Tlf. 74 64 34 62 / 22 37 01 09,
e-mail: ejnar@mail.dk

Niels Ole Jensen, Varbergvej 12, 6100 Haderslev
Tlf. 86 57 15 57 / 21 75 43 50,
e-mail: karenole43@gmail.com

Pårørende-repræsentant:

Karen Jensen, Varbergvej 12, 6100 Haderslev
Tlf. 86 57 15 57 / 21 75 43 50,
e-mail: karenole43@gmail.com

Lokalgruppe Vest

Formand: Mogens Kilsgaard, Susåvænget 39, 6710 Esbjerg V
Tlf. 41 60 55 55,
e-mail: kilsgaard@webspeed.dk

Næstformand: Knud Skov-Petersen, Seminarievej 109, 6760 Ribe, Tlf. 75 42 00 67,
e-mail: elseknud@stofanet.dk

Leon Østergaard Sørensen, Tranevænget 3, 6760 Ribe
Tlf. 51 90 23 07,
e-mail: leon@stofanet.dk

Verner Bruun, Jedsted Klostervej 73, 671 Gredstedbro
Tlf. 75 43 15 31

Lokalgruppe Øst (Trekantområdet)

Formand: Peter U. Juhl, Bjert Vestervang 19, 6091 Bjert
Tlf. 75 57 28 60,
e-mail: peter.u.juhl@bjert.dk

Jørgen Klitgaard, Skolevej 5, 6640 Lunderskov
Tlf. 75 58 51 75, e-mail:
jorgenklitgaard@stofanet.dk

Jacob Andersen, Hærvejen 279, 7323 Give
Tlf. 75 80 32 15

Udvalg

Redaktionsudvalg

Formand: Michael Korsgaard Sørensen, Fyn
Birthe Olsen, Sjælland
K.B. Madsen, Sjælland
Paul Samsøe, Hovedstaden
Kirsten Bak, Sekretariatet
Werner Klinth Jensen, Sjælland
Lisbeth Witting Dal, Hovedstaden

Hjemmesideudvalg

Formand: Svend Ejvin Jensen, Havnevej 18, 2.tv.,
4000 Roskilde
Tlf. 24 27 49 06,
e-mail: svendejvin@gmail.com

Webmaster: Johnny Ejs, Tølløsevej 4, 4330 Hvalsø
Tlf. 28 10 24 79,
e-mail: joe@propa.dk

Kirsten Bak, Sekretariatet, Jernbanegade 23 B,
4000 Roskilde
Tlf. 33 12 78 28, ma.-fr. kl. 10-14
e-mail: sekretariat@propa.dk

Medlemskartotek og udsendelse af PROPA NYT
Alle henvendelser vedrørende medlemsregistrering og modtagelse af PROPA NYT til:
Sekretariatet, Tlf. 33 12 78 28, ma.-fr. kl. 10-14,
e-mail: sekretariat@propa.dk

Sekretariat

Prostatakræftforeningen PROPA
Jernbanegade 23B,
4000 Roskilde
Tlf. 33 12 78 28,
e-mail: sekretariat@propa.dk

Sekretariatet er åbent ugens 5 første hverdage mellem kl. 10 og 14. Uden for dette tidsrum vil der kunne indtales besked på telefonsvarer.

Men's Health Week i Helsingør

Af Jørgen Petersen Hovedstadsregionen

På opfordring fra Kræftens Bekæmpelses Lokalforening var PROPA repræsenteret med stand ved arrangementer i Helsingør den 11. juni ved Kvickly i Prøvestenscentret, den 12. juni ved Silvan og den 15. juni ved Islamisk Kulturcenter ved Sthens Kirke i Snekkersten.

Til arrangementet var der fremstillet et banner som supplement til PROPAs rullegardin for at skabe mere opmærksomhed.

Vejret var med os, og det var muligt at få en hel del mænd og nogle få kvinder hen til teltet for en orientering om prostatakræft.

Ved Islamisk Kulturcenter var tidspunktet kædet sammen med, at der forinden var fredagsbøn. Det betød at mange mænd var på stedet. Efter fredagsbønnen var der livlig aktivitet omkring staderne.

PROPAs stude blev også besøgt, men da vi ikke kunne tilbyde måling af et eller andet (PSA f.eks.) i forhold til måling af blodtryk, blodsukker og kulilte, blev det de andre stader som fik mest opmærksomhed.

Solstrålehistorien var, at en hel del unge drenge kom og lyttede meget interesseret og med stor spørgelyst. En af dem kom lidt senere tilbage med sin far, som havde en prostatakræft diagnose, og den arvelige risiko kunne omtales.

Kulturcentret var meget interesseret i at have vores materiale i deres bibliotek og fik overladt de resterende pjecer. Måske kan der senere aftales at PROPA holder foredrag i det Islamiske Kulturcenter.

Foto: Peter Rasmussen

PROPA
Prostatakræftforeningen